

Av. ABDURRAHİM DEDE

ZULMÜN İÇİNDEKİ ADALET

"Bazen zulüm içinde adalet tecelli eder"

D&D
YAYINLARI

ZULMÜN İÇİNDEKİ ADALET

Av. Abdurrahim DEDE

YAYINLARI

ZULMÜN İÇİNDEKİ ADALET

Abdurrahim DEDE

Editör: DD Teknoloji Yayıncılık Organizasyon A.Ş.

Kapak Tasarım: Ali KAYA

İç Sayfa Tasarımı : Yiğitcan ÖZTÜRK

1. Baskı / İstanbul Ocak 2025

ISBN : 978-625-95607-3-1

Yayıncı Sertifika No: 47095

© **Abdurrahim Dede**

Bu kitabın yayın hakları DD Teknoloji Yayıncılık Organizasyon A.Ş. ye aittir. Yayınevinden izin alınmadan kısmen ya da tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz, yayımlanamaz.

DD Teknoloji Yayıncılık Organizasyon A.Ş.

Yıldırım Oğuz Göker Cad. No: 11 Akatlar - Beşiktaş / İSTANBUL

Baskı ve Cilt:

Veysel TOPUZ

Karagümrük Küçükdeğirmen Sk. No: 11/1

Fatih / İstanbul / Turkey

Matbaa Sertifika No: 48132

WhatsApp: +90 530 132 01 34

**ZULMÜN İÇİNDEKİ
ADALET**

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	13
1. Buğday Tanesi.....	17
2. Anacığım Ağlama.....	25
3. Merhametli Kim?	31
4. Kalana Şükretmek.....	39
5. Katalog Suçlar.....	45
6. Silivri Cezaevi	51
7. Zindan İki Hece	57
8. Gerçek İle Yalanın Hikâyesi	63
9. Diyarbakır'ın Kokusu.....	69
10. Kurunun Yanında Yaş Da Yanar Mı?	75
11. Suç Nerde Aranmalı.....	81
12. Tutukluluğun Devamı	87
13. Becerikli Avukat-Mı?	93
14. İşin İçinde İş Mi Var?	99
15. Akıl, İdrak, Muhakeme.....	105
16. Suçluyu Savunan Avukat.....	111
17. Ellerimizle İşlediklerimiz	117
18. Habil-Kabil	123
19. Masum Olduğum Apaçık.....	127
20. Mahpusların Arzuhali.....	137
21. Şerden Hayır Çıkarmak.....	143
22. Siz Bilmezsiniz Ben Bilirim	151

23. Fazla Ceza İçin Masum Suçlamak	157
24. Yatılı Okul	163
25. Fikirlerin Çatışması	169
26. Ateş Yakmaz	177
27. Diğer Sanıklar	183
28. Savunma	189
29. Yıkılmadık Ayaktayız	195
30. Sayılı Günler	201
31. Mahkeme Kararı	209
32. Şok	213
33. Sıra Sizde	219
Emirdağ Lâhikası	231

Abdurrahim DEDE

Batı Trakyalı Türk yazar, tarih ve folklor araştırmacısı Abdurrahim Dede 1954'te İskeçe'de dünyaya gelmiştir. İlk, orta ve lise öğrenimini memleketi İskeçe'de, yüksek öğrenimini İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde tamamlamıştır. Siyasi, edebi ve tarihi kitaplar yazan Dede, Batı Trakya Türkleri halk edebiyatı alanındaki araştırma, derleme ve makaleleriyle tanınmaktadır. Batı Trakya Türklerinin tarihi ve sorunları üzerine araştırmalar yapan, bu konularda yerinde incelemelerde bulunan yazarın, Batı Trakya Türk basınında yayınlanan şiir, mani ve hikâyeleri de bulunmaktadır. Ayrıca şiirleri, TC Milli Eğitim Bakanlığı müfredatına girmiş (2004) ve bazı eserleri TC Kültür Bakanlığı tarafından basılmıştır.

ESERLERİ:

- 1- Rumeli’nde Bırakılanlar (1975)
- 2- İnhanlı Destanı (1977)
- 3- Batı Trakya Türk Folkloru (1978)
- 4- Balkanlarda Türk İstiklâl Hareketleri (1978)
- 5- İskeçe’deki Türk Eserleri (1984)
- 6- Azınlıklar Ezilmemeli (1984)
- 7- Bulgaristan’daki Müslüman Türklerin Dramı (1985)
- 8- Hak Verilmez Alınır (1988)
- 9- Azınlık Musalla Taşında (1988)
- 10- Batı Trakya Manileri (1989)
- 11- Tarih ve Memleketim (2004)
- 12- Pomaklar veya Ahîyanlar (2012)
- 13- Kosturma Esareti (2013)
- 14- Kırım’da İlk Ezanlar (2015)
- 15- Damdan Düşen Avukat (2021)
- 16- Güneş Nasihatleri (2021)
- 17- Ben de İnsanım (2022)
- 18- Batı Trakya Köyleri ve Tarihi (2024)
- 19- Benim Avukatım Var (2024)
- 20- Var’la Yok’un Hikayesi (2024)
- 21- Var’la Yok’un Hikayesi / Rabbimle Alışveriş (2024)
- 22- Var’la Yok’un Hikayesi / Rabbimin Memleketi (2024)
- 23- Var’la Yok’un Hikayesi / Rabbimin Hediyesi (2024)
- 24- Davam İçin Avukat Olmak (2024)
- 25- Mesh -Dönüşüm (2025)
- 26- Zulmün İçindeki Adalet (2025)
- 27- Deha mı Dolandırıcılık mı (2025)

- 28- Dimokritos'un Avukatı (2025)
- 29- 1441 No'lu Parsel (2025)
- 30- Şiir Yüklü Bulut (2025)
- 31- Barut ile Ateşin Birlikteliği (2025)
- 32- Gnothis Eafton- Kendini Bil (2025)
- 33- Halife (2025)
- 34- Miraç (2025)
- 35- Evini Arayan Babam (2025)
- 36- Kızıldeli Sultan (2025)
- 37- Yavuz'un Çatlak Dedesi (2025)
- 38- Pipina'nın Eşi (2025)
- 39- Ay Dede (2025)
- 40- Kızlarımın Rüyası Kidsnook (2025)
- 41- Bize Nasıl Kıydılar (2025)
- 42- Güç (2025)
- 43- Rabbimin Okulu (2025)
- 44- Eyvallah Şehri (2025)
- 45- Kalpler Kimin Elinde (2025)
- 46- İyilikten Maraz Doğar mı (2025)
- 47- Adaletin Mihenk Taşı -Tevbe (2025)
- 48- Piyango (2025)
- 49- Tanrının Yeryüzündeki İşaretleri (2025)
- 50- Göbek Kordonu (2025)

ÖN SÖZ

Aylin Süer

Yazar

Abdurrahim Dede, hemen hemen tüm kitaplarında, Akıllarını kullanmayı tavsiye eder okurlarına. Yaratıcı tarafından “akletmek” ile görevlendirilmiş insanın; suç ve ceza, doğru ve yanlış, iyi ve kötü, güzel ve çirkin gibi “zıtlıklar” yoluyla bu dünyayı kavrayabildiğini; bir adım öteye geçmek, yani hakikati idrak etmek için ise “dualiteyi aşmak” gerektiğini söyler. Bunun da tek bir yolu vardır; aklın doğru kullanılması.

Zıtlık ya da ikilik olarak görülen her şeyin, bütünü parçaları olduğunu anlatan Dede’ye göre, “bir”in tecellisidir tüm görüntüler. Onun için de dünyada, “ikilikten” söz edilemez aslında. Zaten asıl mesele de budur: İyinin içindeki kötüyü fark edip “iyileştirmek” için sabırla çabalamak, kötünün içinde gizlenen iyiyi keşfedip gün yüzüne çıkararak çoğaltmak... Nitekim zıtlıklar ya da ikilikler, bunun için vardır dünyada. Ve insan ancak, onların içinde saklı olanı görerek hakikatin sırrına ulaşabilir, yani sonsuz “Bir”in farkına varabilir...

*

Abdurrahim Dede, **Zulmün İçindeki Adalet** adlı kitabında da geleneğini bozmuyor ve akletmenin önemini altını çizmek için sorular soruyor sürekli. Hem kendine hem okurlarına... Ve sayısız soruyla çıktığı düşünce yolculuğunda, ulaştığı cevaplarla nefeslenip, yepyeni sorularla yeni yolculuklara yelken açıyor.

Yazarımız yine, ilk duyulduğunda cevabı basit sanılan derinlikli sorularla çıkıyor okurlarının karşısına: Hukuk zanla iş yapar mı? Adalet terazisi her zaman doğru mu işler? “Şüpheden sanık yararlanır”, kuralı geçerli midir her davada? “Silivri soğuktur şimdi”, sözü neden bu kadar sık söylenir? Zulmün içinde *adalet* olabilir mi gerçekten?

Örgüt üyeliğinden yargılanan müvekkilini savunmak için Silivri yollarını arşınlarken, sorularına yenilerini eklemeyi de ihmal etmiyor: İnsanın başına gelen kötülükler, kendi elleriyle işlediklerinin sonucu mudur her zaman? Kurunun yanında yaş da yanar mı bazen? Kader Mahkûmu kime denir?

Masumiyetine kalpten inandığı müvekkilini ceza-evinden çıkarmak için, Sanık Müdafî Avukatı olarak hazırlandığı dava esnasında; hayatı, insanları, ilişkileri ve içinde yer aldığı hukuk sistemini yeniden sorgulayan Abdurrahim Dede, yaşadıklarını samimi bir dille anlatıyor. Ve bu vesileyle de okurlarını, başta “suç” ve “ceza” olmak üzere pek çok kavrama yeniden bakmaya davet ediyor...

Tıpkı, aşağıdaki “Güneş Nasihatinde” yaptığı gibi;

*“Yaratıcının davranışını
Hiç kimse öngöremez
Onun nasıl tecelli edeceğini
Hiçbir şekilde bilemez
Çünkü sınırlanamaz O
Dilerse Celaliyle
Dilerse Cemal’iyle
Tecelli eder...
Sırtınızı ona göre verin O’na
Hayal kırıklığı
Yaşamayın sonra!
Ve bilin ki Celali de
Mahza Rahmettir
Ve de hayrınızadır
Aklınızı kullanır düşünürseniz
Celalin içindeki
Hayrı görürsünüz!”*

Abdurrahim Dede
7 Aralık 2024

1.

BUĞDAY TANESİ

Kavurucu bir sıcak vardı dışarıda. Arabada ise klima püfür püfür çalıştığından, cehennemde bir vaha gibiydi içerisi...

Yolda ilerlerken, erimiş asfalt parçaları lastiklere yapışıyor, teker döndükçe araba sağa sola savruluyordu.

Yol boyunca harareten oluşan buharlar, serap gibi gözüküyor, dışarıdaki havanın, olduğundan daha da ağır ve bunaltıcı görünmesine neden oluyordu.

Çölde değildik, lakin çölde yol alır gibiydik. Ortada hiçbir canlı görünmüyordu, sıcaktan bir yerlere kaçışmış olmalıydılar.

Arabada ben ve eşim dışında, o dönem lise öğrencisi olan oğlumuz Ahmet, kızımız Emine Betül ve tekne kazıntımız olan küçük oğlumuz Paşamız da vardı.

Arabanın içi serin olduğu halde, dışarıdaki o ağır atmosfer hepimizi etkilemişti. Arabamız ilerlerken, sus pus oturuyorduk ailece. Beyinlerimiz, gözlerimizin gördüğü bu manzarayı arabanın içine taşıyor, içerideki serinliği hissetmemize mâni oluyordu. Tabiri caizse mayışmıştık hepimiz...

Memleketim Batı Trakya- İskeçe'den yola çıkmıştık. İstanbul'a dönüyorduk. Bayram için gitmiştik memlekete. Annem, babam, kardeşim ve büyük oğlum Evren orada yaşıyorlardı. Onlar, Yunan vatandaşıydılar. Ben ve eşim de öyleydik daha önce. Orada doğmuş, orada büyümüş, liseyi orada bitirmiştik ikimiz de.

Ardından, üniversite eğitimi için birlikte İstanbul'a gelmiştik. Ve Yunan Devleti, ***Bunlar Yunanistan'ı temelli terk etti*** diyerek, bizi kanunsuz bir şekilde vatandaşlıktan ihraç etmişti sonra...

O dönemde Anayasaya aykırı olan (sonradan da iptal edilen) bir yasayla, Türkiye'de kalmak zorunda bırakılmıştık. Ve uzun süren vatansız kalma (haymatlos olma) sürecinden sonra, 1991 yılında Türk vatandaşlığına alınmıştık.

Ardından gelen ilk 10 yılda, Türkiye'de zor bir iş hayatı serüvenine atılmış, sonrasındaki 2001 ekonomik krizi nedeniyle de iyice zora düşmüştük.

Aynı sene, kendi davalarımı takip etmek için avukatlığa başlamıştım. Acemi bir avukattım. Meslekte yeniydim. Fakat pek çok avukatta bulunmayan önemli bir yanımdı: Esnaftım, tüccardım, sanayiciydim aynı zamanda... Ve hayat bana çok şey öğretmiş, avukatlık öncesinde yaşadığım bu deneyimler esnasında beni iyice pişirmiş, yoğurmuş, bu günlere hazırlamıştı...

*

Yolun sağında ve solunda uzanan tarlalardaki buğday başakları, sararıp boyunlarını eğmişti.

Yumurta kırsan pişecek kıvamda olan güneş ışınlarının altındaki buğdaylar, öyle sarıydı, öyle parlaktı ki, altından yapılmış hissi veriyordu insana.

Buğday tanelerinin serüvenini düşününce, başlarına gelecekleri aklıma getirdikçe gözlerim buğulandı. Belki bugün, belki yarın, belki de öbür gün biçerdöver makineleri bu tarlalara girecek ve buğday başaklarını biçip döveceklerdi.

Ben de tıpkı o tarladaki buğday başakları gibiydim!

Toprağımdan, vatanımdan, vatandaşlığımdan sökülüp atılmışım...

Dünyanın kuruluşu ve kaderimiz böyleydi demek ki...

Buğday taneleri kesildikten sonra, başaktan dökülmeleri için dövüleceklerdi. Makinenin adı da bunun için **biçerdöverdi**.

Ben de vatansız kalınca İstanbul'da az dayak yememişim.

Tifodan hastanelerde mi yatmamış, parasızlıktan ruhum bedenimden mi ayrılmamıştı?

Üç gün boyunca ağzıma bir lokma koyamayıp, lokantaların camından yemekleri mi seyretnemiştım?

1 yıl içinde 11 kez ev mi değiştirmemiştım?

Yollarda, kaldırımlarda mı yatmamıştım?

Eşimi doğuma taksiyle değil, otobüsle, minibüsle mi götürmemiştim?

Yoksa ben de bir buğday tanesi miydim?

Un olmak için iki taş arasında sıkıştırılan, ben miydim?

Sonra hamur teknesinde dövölüp, yoğrulup, en sonunda ekmek olmak için pişen, kimdi sahi?

Buğday mı, ben mi?

Beni ekmek diye, bir deli yemeğine katık mı yapacaktı, hayat?

Yoksa ekmeği yiyip, buğdayın insan hücreğine dönüşmesine mi sebep olacaktım?

Her çekilen sıkıntının, çilenin peşinden gelen ödülleri vardı...

Tohumdan başağa, başaktan ekmeğe, ekmekten insan hücrelerine...

Hayat, dönüşüm demekti biraz da...

Acaba ben, çektiğim bu çilelerle neye **dönüşecektim?**

*

Tam o anda, bunları düşünürken arabada, telefonum çaldı.

Telefonun sesiyle birlikte, zihnimle içine daldığım o buğday tarlasından, arabanın içine döndüm yeniden.

Telefonu açtım, diyafondan konuştum,

-Buyurun.

-Selâm-ün Aleyküm avukatım. Ben oğlunuz Ahmet Dede'nin hocasıyım. Adım Bekir. Sizi rahatsız ettim, kusura bakmayın.

Oğlum Ahmet ve arabadaki diğer aile fertleri kulak kesilmişti. **Ahmet'in hocasıyım** deyince ses, tüm dikkatimiz arayan kişiye odaklanmıştı.

-Hocam, sizi dinliyorum.

-Ahmet, avukat olduğunuzu söylemişti bana. Size bir işimiz düştü. Bilmem ki yardımcı olur musunuz?

-Olay nedir hocam?

-Benim yeğenim evli, iki çocuk babası. Tekstilciydi, ama kriz yüzünden pek çok iş sahibi gibi o da battı. Ailesini geçindirmek için taksi şoförlüğü yapmaya başladı sonra. Fakat dün birdenbire tutuklandı. Uyuşturucu

çetesinin üyesiymiş güya... Ama ben biliyorum, böyle bir şey olması zinhar mümkün değil hocam. Davaya siz baksanız olur mu?

Uyuşturucu işi pis işti. Aslında böyle bir davaya bakmayı kesinlikle düşünmüyordum.

Oğlum Ahmet'le göz göze geldik önce. Yalvaran bir ifadeyle; **Peki de baba, lütfen...** diyordu bana. Yanımda oturan eşim ise elleriyle; **Hayır, hayır, asla!** anlamına gelen işaretler yaparak, Bekir Hoca'ya evet dememi engellemeye gayret ediyordu.

Düşenin halinden düşen anlardı.

Kapıma geleni geri çevirmek olmazdı.

Yaraya merhem olmamak, mümkün müydü?

-Tabii ki hocam, dedim. Yoldayım şu an. Yarın ofiste görüşelim inşallah.

-Sizi bekliyorum, dedi.

2.

ANACIĞIM AĞLAMA

Ofisimin içinde, pek çoğunuzun bildiği gibi bir **yüzme havuzu** vardı. Daha doğrusu, evimin arka bahçesindeki yüzme havuzunun üstünü kapatıp ofis yapmıştım kendime.

Tabii ki yüzme amaçlı değildi bu havuz. Devri daim motorunun yardımıyla havuzun yüzeyi sürekli hareketli ve diri kalıyor, kenarlardan taşan suların şırlıtısı ise huzur veriyordu insana...

Havuzun tamamını üzerinde dünya haritası bulunan küçük lastik toplanla doldurmuşum. Bana gelen müvekkillerin her birinin dertli olduğunu bilirdim... Herkes, buğday tanesinin başına gelenlerin farklı bir evresini yaşıyordu nihayetinde...

Müvekkillerime dünyanın hakikatini göstermek için ve olaylara daha geniş bir perspektiften bakmalarını sağlamak için, bu toplanlardan yardım alıyordum. Her müvekkilimin ya da misafirimine eline, havuzdan bir dünya topu çıkarıp veriyor ve şöyle diyordum;

-Bak kardeşim, bu top senin **dünyan**. Ve senin dünyan, şu an senin avucunda. Sen dünyanın avucunda değilsin, dünya senin avucunda! Yani senin kontrolünde.

Sonra da şöyle devam ediyordum söze;

-Kendi dünyanda özgürsün. Dilediğini yapacak güçtesin ayrıca. Elindeki bu dünya topunu istersen sık, istersen tekmele, istersen pamuklara sar, öp, kokla, sev. Karar senin... Çünkü bu dünya sana özel, sana ait.

Dilediğini yap dünyanda. Unutma, dünya senin avucunda ve kontrol sende!

Avucuna dünyasını alanların, ciddi şekilde rahatladığını görüyordum. O küçük simge, söyleyeceklerimi dinlemeye hazır hale gelmelerini sağlıyordu.

Gösterdiğim yöntem, daha en başta, çözülmeyecek bir sorun olmadığını idrak etmelerini sağlıyordu. Bunu, onlarla konuşurken, avuçlarındaki dünyayı mıncıklamalarından anlardım...

Tabii, aksi de olmuyor değildi. Nitekim nadir de olsa, arada anlayışsız müvekkillerim de çıkıyordu. Onlar için de başka bir metot uyguluyordum: Elbiseleriyle yüzme havuzuna atıyordum onları!

Buz gibi su, akıllarını başlarına getiriyor, dünya topları arasında birkaç kulaç attıktan sonra bizim ofiste bulunan saunaya girip bir güzel ısınıyorlardı.

Bu da oldukça etkili bir yöntemdi. Saunada ter döküp, elbiselerinin kurumasını beklerken yaptığımız sohbetlerde, pamuk gibi yumuşuyorlardı. Terslikten, anlayışsızlıktan eser kalmıyordu hiçbirinde...

Dikkatimi çeken husus şuydu:

Ofisime, avukat kimliğim nedeniyle (hukuksal hizmet almak için) gelen müvekkillerim, onları uğurlarken, önerilerini ilikleyip *hocam, hocam* diyerek ayrılıyorlardı.

Tabii benim bu yaklaşımı farklı değerlendirenler de olmuyor değildi... Arada kulağıma şöyle şeyler geliyordu; *Avukat diye gittim, adam hoca çıktı! Bana hoca değil, avukat lazım.* Böyle düşünenler, bir daha gelmiyordu ofisime.

Ancak çoğu insan, durumdan memnundu. ***Seninle konuşunca ayaklarımız yerden kesiliyor, rahatlıyoruz!*** diyorlardı. Hatta arada; ***Sana bir de psikolog ücreti ödememiz gerekiyor,*** diyenler bile oluyordu...

Ne yapabilirdim?

Hukuk fakültesinden mezun olduktan 30 sene sonra, kendi davalarım için avukatlığa başlamıştım. Acemiliğimi başka nasıl gizleyebilirdim ki?

Hayır, hayır... Acemiliğimi hiç gizlemedim aslında... Aksine, açıkça söyledim her zaman. Hatta ***damdan düşen bir avukat*** olduğumu da söyledim.

Acemi olduğumu bildiğim için, bana gelen davaların çözümünde, bu alanı en iyi bilen hocalarla çalıştım ayrıca. Konuyla ilgili en iyi uzmanlardan görüş aldım mutlaka... Yani, müvekkilimin hukukunu en iyi şekilde koruyup temsil etmek için, acemiliğimi uzmanlarla telafi ettim...

*

O gün de karşımda, örgüt üyeliğinden tutuklanmış olan bir müvekkilimin eşi ile 2 çocuğu vardı. Yanlarında da, oğlum Ahmet'in öğretmeni Bekir Bey...

Yine bildiğim yöntemi izledim ve herkesin eline, kendi dünyalarını temsil eden bir top verdim. Haksızlığa uğramayacaklarını, zerre miktar hayrın da şerrin de hesabının sorulacağını söyledim.

Çocuklar havuz kenarında dünya toplarıyla oynarken biz de çalışma odama geçtik. Odam camla bölünmüştü; çocuklar bizi, biz de onları görebiliyorduk.

-Avukat Bey, dedi kadın. Benim kocam masum! Onu

çocukluğundan beri tanır bilirim. Beraber büyüdük, amca çocuklarıyız biz. Sigara bile içmeyen adamın uyuşturucu işine bulaşması mümkün değil!

Kadın bunları söyledikten sonra, sessizce ağlamaya başladı.

Ona baktığımda, ilginç bir şey yaşadım. Nasıl oldu bilmiyorum ama, o an karşımdaki kadın birdenbire anneme dönüşüverdi. Ağlayan o kadın, annemdi sanki...

Yunanistan’da, İkinci Dünya Savaşı ve iç savaş nedeniyle, 5 çocukla dul kalmış olan ve geçim derdi çeken annesi (anneannem) tarafından **“Bir boğaz eksilsin”** düşüncesiyle, daha 13 yaşındayken, 25 yaşındaki babamla evlendirilen annem!

Benim annemdi sanki, karşımda ağlayan o kadın. Gözümün önüne annemin o hüznü dolu bakışları geldi.

Ve anladım ki insanlar, birbirlerine yalnızca fiziksel olarak değil, aynı zamanda yaşadıkları acılarla da ne kadar benziyorlardı!

Aslında sadece insanlar değil, her şey birbirine ne kadar da çok benziyordu.

Nitekim ben de kendimi bir buğday tanesine benzetmemiş miydim?

Bütün insanlar, buğday tanesinin kaderini paylaşıyordu.

Ha buğday tanesi, ha insan...

Kader aynı, yol aynı...

-Anacığım ağlama, dedim.

3.

MERHAMETLİ KİM?

Ağlayanların gözyaşını dindirmek, kimin görevi?
Ağlayanlar, neden gözyaşı döker?

Kimler ağlar?

Atalarımız, ***Kendi düşen ağlamaz***, demiş.

Gerçekten öyle mi? Kendi düşünce insan, acı duymaz mı sahiden? Yoksa duyar da, kendisinden başka şikâyet edeceği kimse olmadığından, gözyaşlarını içine mi akıtır?

İnsan hiç, kendi kendine düşer mi? Düşmek ister mi?

Bir şekilde düştüğünde de, ateş yalnızca düştüğü yeri mi yakar?

Yoksa sevdiğini ateşte yanarken görenlerin acısı daha büyük, yürek yangınları daha mı harlıdır?

Rabbime bakıyorum...

Kullarına karşı o kadar şefkatli, o kadar merhametli ki...

Bir kudsî hadisinde (manâsı yönüyle Allah-u Teâlâ'ya, lafzı yönünden Resulallah'a ait olan) şöyle diyor:

“Kulum benden bir şey isterse, onu kesinlikle veririm. Bana sığınırsa onu mutlaka korurum. Yaptığım işler içinde, mümin kulumun canını almakta tereddüt ettiğim kadar, hiçbir şeyde tereddüt etmedim. O, ölümü kötü görür. Ben de onun, ölümü kötülemesini kötü görürüm.”

Allah'ın elçisi de şöyle buyuruyor:

“Hazreti Ömer (radıyallahu anh) dedi ki;

Bir keresinde Resulullah’a (SAV), ayrı düştüğü çocuğuna duyduğu özlem nedeniyle, rastladığı her çocuğu kucaklayıp bağrına basan bir kadının da aralarında bulunduğu, bir esir grubunu getirdiler.

Resulullah (SAV) o kadını işaret ederek şöyle sordu:

-Bu kadın, çocuğunu ateşe atar mı? Buna ihtimal verir misiniz?

-Asla atmaz, dedik.

Bunun üzerine Hazreti Peygamber şöyle buyurdu:

-İşte Allah-u Teala da kullarına, bu kadının yavrusuna olan şefkatinden daha merhametlidir.”

*

Hakikat gün gibi ortadaydı; Allah'ın rahmeti her yandan yağmur gibi yağıyordu. Buna rağmen, bu ağlamalar nedendi?

Karşımdaki kadına;

-Ağlama, dedim.

Fakat o, havuz kenarında toplanan çocuklarına baka baka ağlamaya devam etti.

Allah hiçbir kuluna asla zulmetmez, insanlar ancak kendilerine zulmederler, diye düşündüm içimden.

Sonra da kendi zihnime, şöyle sorular sormaya başladım;

Tamam da, hadi kocası kendisine zulmetti diyelim.

Ve hapiste cezasını çekiyor. Peki, karısının ve çocuklarının suçu ne? Onlar da mı kendilerine zulmediyor? Çocuklar babasız, kadın kocasız kalmış... Bu, onlara reva mıydı? Oğlumun öğretmeni Bekir Hoca'nın yüreği böyle paralanırken, Rabbim bu duruma nasıl bakıyordu?

*

Bunları düşünüp, cevaplarını merak ederken; yıllar önce yaşadığım bir olay gözümde canlandı. Orada, aradığım cevabı nasıl aldığımı hatırladım.

Size de anlatmak istiyorum...

Her hafta sonu, bir aile geleneği olarak, çocuklar ve torunlar bizim evde buluşur, hep birlikte yemek yeriz. Bazen hava güzel olduğunda ızgara yaparız, ailece aynı sofrada olmanın, yeniden bir araya gelebilmenin tadını çıkarırız.

Buluşmak ne kadar lezzetliyse, yemekten sonra herkesin kendi evine gitmesi de o kadar keyiflidir. O tatlı yorgunluğun ardından gelen sakinlik, ayrı bir güzelliştir.

O hafta da yine bizim evde buluşmuştuk. Yemekten sonra büyükler bir yerlere dağılmış, çocuklarını da bize bırakmışlardı. Bizim payımıza 1,5 yaşındaki Selim, 4 yaşındaki Zeynep Alya ve Ahmet Sabri düşmüştü.

Genellikle 2 saat içinde dönüp çocuklarını alırlardı, ama o gün 3 saati geçmişti ve hâlâ gelmemişlerdi. Eşim, tüm gün yaptığı işlerden dolayı yorulmuştu.

-Bey, dedi. Zeynep ile Ahmet'i arabayla Ayşe'lere (büyük kızımıza) götürür müsün? Benim biraz uzanmam lazım.

-Olur, dedim. Selim'i de yanımıza ver, birlikte gidip geliriz.

-Arabayı kullanamazsın ki o halde, dedi eşim. Selim'i kucağında tutman lazım.

-Bugün Pazar, dedim. Sokaklar tenha. Kucağında Selim de olsa arabayı rahatlıkla kullanabilirim. Sen uzan, istirahat et. Bizi düşünme...

Çocukları alarak arabaya bindim. Arka koltukta Zeynep ile Ahmet, kucağında ise 1,5 yaşındaki Selim vardı. Haklı olarak direksiyonu tutmak istiyordu. Boyu yetişmeyince de ayağa kalktı, baldırlarına basarak direksiyona yapıştı. O arada dudaklarıyla motor sesi çıkarıyordu. Sanırsınız ki arabayı Selim kullanıyor!

Kendinden emin bir halde, var gücüyle direksiyonu tutuyor, sağa sola çeviriyordu. Ben ise ona fark ettirmeden direksiyona müdahale ediyordum. Direksiyon onun kontrolünde görünse de, doğal olarak kontrol bende idi. Elbette, Selim'in arabayı bir yere çarpmasına ya da birine zarar vermesine izin vermezdim.

O sırada hayal gücüm devreye girdi.

Kendimi Rabbimin **dünya** denilen aracında, tıpkı küçük Selim gibi direksiyonda buldum. Evet, ben de Selim gibiydim; dünya aracını benim kullandığımı sanıyordum!

Ancak garip olan şuydu ki ben arabamı istediğim yere sürebiliyor, gidip bir yerlere çarpabiliyor, kendime veya başkalarına zarar verebiliyordum.

Ve dünya aracının gerçek sahibi olan Zat, benim Selim'i koruduğum gibi korumuyordu beni. Selim'in yanlış yapmasını engellediğim gibi, benim yanlışlarımı engellemiyordu Rabbim!

Hatta bazen masumların canını yakmama bile izin verebiliyordu.

Kafam çok karışmıştı.

Haşa, ben Rabbim'den daha mı merhametliydim?

Tüm güç ve kontrol O'nun elinde olduğu halde, benim Selim'i engellediğim gibi, neden O da beni engellemiyordu?

Aklım bir türlü bu durumu almıyordu. Merakım iyice artmıştı...

Okuduğum kitapları, dinlediğim sohbetleri, kafamda taradım. Bazı şeyler aklımda kalmıştı, fakat bu bilgiler, anlayabileceğim seviyede değildi demek ki. Çünkü kalbim bir türlü yatışmıyor, mutmain olmuyordu.

Rabbimden, kalbimi tatmin edecek bir cevap bekliyordum.

Aynı akşam, yemekten sonra, salonda yaşadığımız bir olayı hatırladım.

Oğlum Ahmet, damadım Bilal ve en büyük torunum Yavuz bilgisayarlarında oyuna dalmışlardı. Yanlarına gidip ilgimi belli edince bana açıklama yaptılar.

Meğer oynadıkları oyunda aynı anda 200'den fazla oyuncu varmış. Üstelik dünyanın dört bir yanından, Amerika'dan, Avustralya'dan insanlarmış bunlar. Herkesin oyunda kendisini temsil eden bir avatarı oluyor-muş. Ve avatarların kontrolü tamamen oyuncuların elindeymiş.

Anlattıkları o an da ilgimi çekmişti. Ama şimdi, daha da artmıştı ilgim. Çünkü arada bağlantılar kurmaya başlamıştı zihnim...

Benim, arabayı kullandığını zanneden Selim'i, fark ettirmeden kontrol edişim gibi değil miydi bu?

İki durum arasında bir paralellik kurunca, oyundaki detayları hatırlamaya çalıştım. Oyun kurucular, avatarlarıyla kaleler fethediyor, düşmanlarını öldürüyor, arada yaralanıyor, hatta ölüyorlardı... En çok dikkatimi çeken şey ise, oyunda gerçekleşen kötü ya da iyi olayların oyuncularını fazla etkilememesiydi. Hatta bizimkilere, ***Yahu, yazık değil mi? Düşman da olsa insan sonuçta; üstelik siz de ölüyorsunuz,*** dediğimde, bana gülmüşlerdi.

Sonra da durumu açıkladılar:

Aslında ne ölen var ne de yaralanan, dediler. ***Bilgisayarın şutuşuna basınca ölen insanlar canlanıyor. Yaralananlar bir anda iyileşip ayağa kalkıyor. Her şey gibi, yıkılan şehirler de anında düzeliş eski haline dönüyor.***

Ek olarak şunu öğrendim:

Oyunda kalan tek şey, oyuncunun kazandığı puanlar oluyordu.

Bu iki olay arasındaki bağlantıyı fark etmem zihnimi bir anda aydınlattı. Ve içimden, ***Cevabımı aldım, Rabbim. Elhamdülillah,*** dedim.

4.

KALANA ŞÜKRETMEK

-Gözyaşlarını sil, anacığım, dedim. Unutma, kocan burada yok diye, şu an cezaevinde diye, sahipsiz değilsiniz. Size şah damarınızdan yakın olan Allah var. O sizi asla mağdur etmez. Bakın, avukatınız olarak beni görevlendirdi. Diğer ihtiyaçlarınızı karşılamak için kimleri görevlendirdiğini de Bekir Hoca'mla birlikte göreceğiz. Siz müsterih olun. Ve evinizde, evlatlarınızla birlikte sabır dokuyun, dua edin. Elinizden alınanlar için üzülmek yerine, size bırakılan nimetlere şükretmenin tadını çıkarmaya gayret edin...

Kadın şaşkınlıkla yüzüme bakıp

-Ne tadı, Avukat Bey? dedi. Beyim hapisteyken, üstelik masum olmasına rağmen oradayken, ben sizin bu dediklerinizi nasıl yaparım? Siz hangi tattan bahsediyorsunuz?

Oğlumun hocası Bekir Bey tam kadına bir şey söylemek üzereydi ki, elimle işaret ederek durdurdum onu.

-Anacığım, dedim. Meşhur bir hikâye vardır bununla ilgili, size anlatayım:

Arif bir zatın kangren olan ayağını kesmişler. O da gözyaşları içinde secdeye kapanıp Allah'a hamd etmiş. Biraz sonra, üç oğlundan birinin attan düşüp öldüğü haberi gelmiş. Bu arif kişi, yine secdeye kapanarak Allah'a hamd etmiş.

Etrafındakiler şaşırmışlar ve şöyle söylemişler;

-Bu adam kafayı üşüttü, delirdi herhalde! İnsan, başına gelen felaketlere hamd eder mi hiç? Ayağı kesildi, evladı öldü... Hamd edilecek şeyler mi bunlar?

Arif ise şöyle cevap vermiş onlara:

-Beni çok yanlış anladınız. Ben, felaketlere hamd etmedim. Ayağım kesildi ya da evladım öldü diye hamd etmedim. Ben, Allah'ın bana bıraktıklarına hamd ettim. Allah bana iki ayak vermişti; birini geri aldı. Ama diğerini bıraktı. İsteseydi ikisini de alabilirdi. Bıraktığı ayağım için hamd etmem gerekmez mi? Ayrıca, Allah bana üç oğlan vermişti; birini geri aldı, ama diğer ikisini bıraktı. İsteseydi üçünü de alabilirdi. Bıraktığı oğullarım için hamd etmem, neden yanlış olsun ki?

*

Hikâyeyi bitirince, kadının yüzünde bir değişim olduğunu, yani ne demek istediğini anlamaya başladığını gördüm. Ve sözlerime devam ettim:

-Bak anacığım. Dön ve şu havuzda toplanan çocuklarına bir bak... Çok şükür, sağlıklılar, hastalıkları yok. Sen de hastalıklı değilsin. Etrafında yakınların var ve Allah'ın görevlendirmesiyle sana destek oluyorlar, yardım ediyorlar. Bak, Bekir hocam da burada, yanımızda. Seni buraya getirdi...

Sonra şöyle devam ettim;

-Sana, kim bilir hangi hikmete binaen, eşinle bir ayrılık düştü. Ama elhamdülillah, eşin bir trafik kazasında ölmedi ya da başka bir kadınla kaçıp sizi yüzüstü bırakmadı. Onun ve senin iradeniz dışında bir ayrılık yaşanıyor şu an... Ve hepimiz biliyoruz ki; bu geçici bir ayrılık. Tıpkı Yusuf Aleyhisselam'ın 7 sene

hapiste kalması gibi... Allah, peygamberlerine hapis de yaşatmış, evlat acısı da çektirmiş. Hatta onları testereyle doğratmış yeri geldiğinde. Biçerdöverin önüne konan buğday tanesi gibi, sen de birtakım sıkıntılardan geçeceksin bu hayatta. Hamur teknesinde yoğrulacak, kızgın fırınlarda pişeceksin elbette, hepimiz gibi. Şimdi, Allah'ın elimizde bıraktıklarına hamd etme zamanı. Elimizden aldıklarına ağlama zamanı değil.

Anam gözyaşlarını sildi. Dediklerimin ona ulaştığını, sözlerimin anlaşıldığını hissettim.

-Allah razı olsun Avukat Bey. İçimi ferahlattınız, dedi.

-O halde sen şimdi çocuklarının yanına git, dedim. Biz de Bekir hocamla biraz konuşalım.

Kadın çocuklarına doğru yürüyünce, çocuklar da analarına koşup sarıldılar. Biz de Bekir Bey'le birlikte, camdan onları izleyerek sohbete daldık.

-Evde baba yok. Çocukların geçimi, bakım masrafları konusunda bir sıkıntı var mı hocam, diye sordum.

-Zinhar! dedi Bekir Bey. Biz Diyarbakırlıyız; geniş bir aileyiz. Oralar peygamberler diyarıdır; aile bağlarımız çok kuvvetlidir. Çocukların kendi anne-babalarının durumu da fena değil, maddi sıkıntıları olmaz, yalnız kalmazlar. Müsterih olun bu konuda. Bizim asıl derdimiz, hapisteki Müslüm kardeşimiz. Onu oradan nasıl çıkarırız?

-Cezaevine gidip kendisiyle görüşeceğim, dedim. Neyle suçlandığını ondan öğreneceğim inşallah. Suç, **örgüte üye olmak** olarak isnat edilmiş. Çok muğlak bir kanun, hâkime geniş takdir yetkisi tanıyan bir madde. Üstelik 6,5 yıl cezası var ve bunun 4,5 yılını yatar.

Elimden geleni yapacağımdan şüpheniz olmasın hocam.

-Ücretiniz? diye sordu...

Çocukları işaret ederek, şöyle karşılık verdim sorusuna.

-Ücretimi çocuklara verin.

5.

KATALOG SUÇLAR

Düşünsenize, bir vakfa veya bir hayır kuruluşuna bağışta bulunmuşsunuz ya da bir öğrenciye burs vermişsiniz. Yasal bir bankaya para yatırmışsınız. Herkesin övgü yağdırdığı birinin tweetini paylaşmış veya herhangi bir mecrada birileriyle ilgili bir beyanda bulunmuşsunuz. Belki bir rakip, belki bir düşman ya da sadece muhalif birisi tarafından ihbar edilmişsiniz. Veya belki yalnızca bir telefon görüşmesi yapmışsınız; konuştuğunuz kişi de örgüt üyesi çıkmış!

Ve bundan, sizin haberiniz yok!

İşte bu durumda yandınız...

Örgüte üye olmasanız da olur... Nasıl olsa *örgüte bilerek, isteyerek yardım etme* suçu da var.

Hiç aklınıza dahi gelmeyecek kişilerin kurduğu *suç örgütüne* üyelikten dolayı tutuklanmanız; evinizden, sevdiklerinizden koparılıp değirmen taşları arasında ezilen bir buğday tanesi gibi, mahpus günlerine başlamanız an meselesi.

Yargılanmak mı istediniz? Mahkemeye çıkmak mı? İşte orası biraz zor. Mahpushanede epey beklemeniz gerekir bunun için...

Çünkü iş yoğunluğu çok, dava dosyaları yığıldıkça yığılmış. Ayrıca örgüt üyeliği suçları, **katalog suçlar** arasında yer alıyor. Yani, yargılanma süreciniz boyunca tutuklu kalmanız mümkün!

Mahkemede beraat etseniz bile sorun yok. Eğer ileride yeni bir suç işleyip ceza alırsanız, boşuna yattığınız günler yeni cezanızdan mahsup edilecek. Böylece, hakkınız yenmemiş olacak...

Yani, bir haksızlık yapılmayacak size. Evinizden, sevdiklerinizden aylarca, yıllarca ayrı kalsanız da, bu kaybınızı devletten bir şekilde geri alabileceksiniz.

Ne kadar mantıklı, değil mi?

Her sabah, eşinizle çocuklarınızla kahvaltı edecekken; onların yerine cezaevindeki arkadaşlarınızı göreceksiniz.

İşinize gidip gelemeyecek, gökyüzünü dilediğiniz an göremeyecek, temiz havayı içinize çekemeyecek ve günlerinizi zorunlu olarak, bir cezaevi hücresinde geçireceksiniz.

Şanslıysanız diğer mahkûmlarla bir hücrede kalacaksınız; ama tek kişilik bir odaya kapatılmak da mümkün! O da sizin talihiniz...

Eşinizle paylaştığınız yatağın yerine, bol horlamalı koğuş yataklarında geçireceksiniz gecelerinizi. Tek tek, sevdikleriniz geçecek gözünüzün önünden uyumaya çalışırken. Birlikte çay içip yemek yediğiniz akrabalarınızı, dostlarınızı hatırlayacaksınız...

Biliyorsunuz, artık kimseyle yüz yüze görüşme şansınız yok, telefonla bile görüşmek hayal.

Günleri, geceleri değil, artık saatleri ve dakikaları saymaya başlarsınız, doğal olarak. Ve durmadan, ***“Burada ne işim var? Ben neden buradayım? Bir şey yapmadım ki...”*** dersiniz içinizden.

Hayatınız tamamen değiştirilmiştir çünkü, sizin

fikriniz bile sorulmadan. Sevdikleriniz elinizden alınmış, hayatınız çalınmıştır. Ve derdinizi anlatacak kimse yoktur etrafınızda...

*

Böyle bir durumda, Selda Bağcan'ın o meşhur şarkısını dinlememek elde mi?

*“Mahpushaneye güneş doğmuyor,
Geçiyor bu ömrüm de günüm dolmuyor.
Eşim dostum hiç yanıma gelemiyor.
Yok mu hapishanede beni arayan?”*

*

Kapılar kapanır, geceler bitmez, olmaz sabahlar...

Sevenlerinizden, sevdiklerinizden ayrı; hapishanede canınızı yakan, soğuk duvarlar arasında kalakalırsınız.

6.

SİLİVRİ CEZAEVİ

Türkiye'nin en büyük cezaevi olan Silivri Cezaevi'ne gittiğimde, Selda Bağcan'ın yankı ve dokunaklı sesi kulaklarımda yankılanmaya devam ediyordu.

Yalnızca Türkiye'nin değil, Avrupa'nın da en büyük cezaeviydi. Şaka değil, tam 11.000 mahpus vardı içeride. Hak edeniyle etmeyeniyle...

Silivri Cezaevi, 1 milyon 35 bin 247 metrekareye kurulmuş, sekiz adet L tipi kapalı ceza infaz kurumundan oluşuyordu. 2022 yılında adı, Silivri ilçesinin imajını zedelediği gerekçesiyle, **Marmara Cezaevi** olarak değiştirilmişti.

Kaynaklarda söylendiğine göre;

-Cezaevinde 2000'den fazla çalışan ve onların kampüs içinde konaklayabileceği 500 daireli bir lojman bulunuyordu.

-Açık cezaevinde kalan hükümlüler ve tutuklular, yemek, ekmek, çamaşır, ütü, kantin ve lokanta gibi hizmetlerde çalışabiliyorlardı. Ayrıca erkek ve kadın kuaförleri, alışveriş merkezi, kreş, 64 iş atölyesi, 48 dersane, 16 halı saha, 8 konferans salonu, atık su arıtma tesisi, 6 trafo ve 2 su deposu da vardı...

-Cezaevindeki odalarda 2 kişilik ranzalar ve gerektiğinde ranzaya dönüştürülebilen ek yataklar bulunuyordu.

-Engelli tutuklular ve hükümlüler için, her cezaevinde 2 özel engelli odası vardı.

-2592 kamera tarafından izlenen cezaevine, savcı ve müdür dahil herkes x-ray cihazından geçerek girebiliyordu.

-Ziyaretçiler için de her defasında iris kaydı (göz taraması) alınıyordu.

Bu işlemler sırasında açık cezaevindeki tutukluların hazırladığı yiyeceklerin sunulduğu kafeteryada bekleyebiliyordunuz.

İşlemler tamamlandığında, ayda 1 kez yapılacak olan açık görüşe geçilebiliyordu.

Açık görüş, turnikelerden geçilerek sağlanıyor ve turnikeler iris kaydı doğrulandıktan sonra açılıyordu.

Cezaevindeki 4 açık görüş salonunda, çocukların oynayabileceği alanlar da vardı.

Mahkûm ve tutuklular, suç çeşitlerine göre Silivri yerleşkesindeki farklı ceza infaz kurumlarına yerleştiriliyordu.

Uyuşturucu suçlarından mahkûm olanlar dışındaki 18-21 yaş arası erkek tutuklular için, ayrı bir ceza infaz kurumu oluşturulmuştu. Adalet Bakanlığı bu uygulamayla eğitim, iyileştirme ve psikososyal rehabilitasyon faaliyetlerini daha verimli yapmayı amaçlamıştı.

Bunun dışında, kampüs içerisinde, çok sanıklı davalar için yüksek güvenli 2 duruşma salonu da inşa edilmişti. Bu binalarda savcı, hâkim ve kalem odaları da bulunuyordu.

Türkiye’de, özellikle de gençler arasında, *Silivri so-ğuktur şimdi*, ifadesi sıkça bir espri olarak kullanılır.

Ancak bu ifade, ülkede pek çok gazetecinin tutuklu olmasına ve yönetimin sosyal medyada yaptığı sansür çabalarına bir gönderme olarak, muhaliflerin otosansürünü yansıtır.

İşte gördüğünüz gibi, her şey oldukça da modern şekilde tasarlanmış. Sanki bir otel mübarek!

Gurur duyduk değil mi? Avrupa'nın en büyük cezaevi bizdeymiş.

Avrupa'yı cezaevi konusunda geçmek, ne büyük başarı! Atatürk'ün gösterdiği “muasır medeniyet” seviyesini, cezaevleri konusunda yakalamış, hatta Avrupa'yı da geçmiştiz...

*

Müvekkilim Müslüm Bey de bu yerleşkede kalıyordu.

Avukat olmama rağmen hem sıkı güvenlik kontrollerinden geçtim, hem de göz retinam taranarak iris kaydım alındı.

Sonra da, bir memur nezaretinde Müslüm Bey'in kaldığı binaya vardık. (Vardık derken, arabaya binip geldik. O kadar büyük, o kadar uzaktı ki...)

Sonunda beni avukat görüşme odasına aldılar.

-Birazdan müvekkiliniz gelir, Avukat Bey, dediler.

Beklerken, Silivri'nin soğukluğunu içimde hissettim. Gerçekten üşüdüğümü fark ettim. **Silivri, gerçekten soğukmuş**, dedim içimden.

Kalemimi elime aldım, kâğıdımı önüme koyup şu satırları karaladım:

Üşüyorum.

Silivri gerçekten soğukmuş.

Isıtıcı mı getirseydim?

Yoksa kalorifer mi?

*Yok, yok... Avrupa'nın en büyük hapishanesini
ne soba, ne ısıtıcı, ne de kaloriferler ısıtabilir.*

İyisi mi, ben güneşi indireyim.

Yaklaştırayım Silivri'ye,

Gökyüzünde bulut kalmasın.

Ama Silivri'nin duvarları kalın...

Gökyüzünü örtmüşler.

İyi ki yüreğime aldığım güneşi

Buraya kaçak olarak sokmuşum.

7.

ZİNDAN İKİ HECE

Şiirimi tam bitirmiştim ki, tutuklu müvekkilim Müslüm Bey'i getirip karşıma oturtular.

35-40 yaşlarında, yakışıklı bir delikanlıydı. Gözlerimiz buluştuğu an, yüreğimde getirdiğim güneşi ona uzattım.

Gülümsedi ve sonra derin bir nefes alarak Necip Fazıl'ın **Zindandan Mehmed'e Mektup** şiirini okudu bana...

*Zindan iki hece, Mehmed'im lâfta!
Baba katiliyle baban bir safta!
Bir de, geri adam, boynunda yafta...
Halimi düşünüp, yanma Mehmed'im!
Kavuşmak mı? .. Belki... Daha ölmedim!*

*Avlu... Bir uzun yol... Tuğla döşeli,
Kırmızı tuğlalar altı köşeli.
Bu yol da tutuktur hapse düşeli...
Git ve gel... Yüz adım... Bin yıllık konak.
Ne ayak dayanır buna, ne tırnak!*

*Bir âlem ki, gökler boru içinde!
Akıl, olmazların zoru içinde.
Üst üste sorular soru içinde:
Düşün mü, konuş mu, sus mu, unut mu?
Buradan insan mı çıkar, tabut mu?*

*Bir idamlık Ali vardı, asıldı;
Kaydını düştüler, mühür basıldı.
Geçti gitti, birkaç günlük fasıldı.
Ondan kalan, boynu bükük ve sefil;
Bahçeye diktiği üç beş karanfil...*

*Müdür bey dert dinler, bugün ‘maruzât’!
Çatık kaş.. Hükûmet dedikleri zat...
Beni Allah tutmuş, kim eder azat?
Anlamaz; yazısız, pulsuz, dilekçem...
Anlamaz; ruhuma geçti bilekçem!*

*Saat beş dedi mi, bir yırtıcı zil;
Sayım var, maltada hizaya dizil!
Tek yekûn içinde yazıl ve çizil!
İnsanlar zindanda birer kemmiyet;
Urbalarla kemik, mintanlarla et.*

*Somurtuş ki bıçak, nâra ki tokat;
Zift dolu gözlerde karanlık kat kat...
Yalnız seccâdemın yününde şefkat;
Beni kimsecikler okşamaz mâdem;
Öp beni alnımdan, sen öp seccâdem!*

*Çaycı, getir, ilâç kokulu çaydan!
Dakika düşelim, senelik paydan!
Zindanda dakika farksızdır aydan.
Karıştır çayını zaman erisin;
Köpük köpük, duman duman erisin!*

*Peykeler, duvara mihli peykeler;
Duvarda, başlardan, yağlı lekeler,
Gömülmüş duvara, baş baş gölgeler...
Duvar, katil duvar, yolumu biçtin!
Kanla dolu sünger... Beynimi içtin!*

*Sükût... Kıvrım kıvrım uzaklık uzar;
Tek nokta seçemez dünyadan nazar.
Yerinde mi acep, ölü ve mezar?
Yeryüzü boşaldı, habersiz miyiz?
Güneşe göç var da, kalan biz miyiz?*

*Ses demir, su demir ve ekmek demir...
İstersen demirde muhali kemir,
Ne gelir ki elden, kader bu, emir...
Garip pencerecik, küçük, daracık;
Dünyaya kapalı, Allaha açık.*

*Dua, dua, eller karıncalanmış;
Yıldızlar avuçta, gök parçalanmış.
Gözyaşı bir tarla, hep yoncalanmış...
Bir soluk, bir tütsü, bir uçan buğu;
İplik ki, incecik, örер boşluğu.*

*Ana rahmi zâhir, şu bizim koğuş;
Karanlığında nur, yeniden doğuş...
Sesler duymaktayım: Davran ve boğuş!
Sen bir devsin, yükü ağırdır devin!
Kalk ayağa, dimdik doğrul ve sevin!*

*Mehmed'im, sevinin, başlar yüksekte!
Ölsek de sevinin, eve dönsek de!
Sanma bu tekerlek kalır tümsekte!
Yarın, elbet bizim, elbet bizimdir!
Gün doğmuş, gün batmış, ebed bizimdir!*

Dizeler döküldükçe dilinden, gözlerinin derinliklerinde hüznün kıvrımları bir bir belirliyordu.

Zindanın acılarını, yalnızlığını, içinde filizlenen umudu anlatıyordu her kelime...

Onu dikkatle dinledim, dudaklarından dökülen her sözün ardında taşıdığı yükü hissederek...

Son dizeleri okurken, gözlerimiz buluştu.

Kelimelere gerek kalmadı; aramızda sessiz bir anlaşma vardı artık.

Özgürlüğün kıymetini, yaşanan zorlukları, insanın en ağır şartlarda bile içindeki inançla dimdik duruşunu anlatıyordu o bakışlar.

Dakikalarca, belki de daha uzun bir süre, sadece gözlerimizle konuştuk. Ağır sessizlik, zindan duvarlarının ötesine uzanan umutları barındırıyordu içinde.

Öylece kalakaldık.

Ta ki gardiyanın sesi, sessizliği bozana dek...

-Vaktimiz doluyor!

8.

**GERÇEK İLE YALANIN
HİKÂYESİ**

-**M**üslüm kardeşim, dedim. Ben senin avukatıyım. Eşinden, çocuklarından, Bekir Hoca'dan selam getirdim. Öncelikle geçmiş olsun. Seni savunabilmem için seni tanımam, hikâyesini en ince ayrıntısına kadar bilmem lazım. Tek bir ricam var: Anlatıklarına sakın ama sakın yalan katma. Gerçeği tüm çıplaklığıyla bilmeliyim!

O sırada aklıma, **Pipina'nın Eşi** adlı kitabımda da yazdığım, o meşhur hikâye geldi. **Gerçek** ile **yalanın** hikâyesi...

Bir zamanlar, **gerçek** ile **yalan** arkadaş olmuş, beraber denize girmişler. **Yalan**, gerçekten önce çıkmış sudan. Ve sonra da, gizlice **gerçeğin** elbiselerini üstüne giyip kaçmış oradan.

Sudan çıkınca durumu fark eden **gerçek**, peşinden koşmuş **yalanın**. Ama onu yakalayamamış. Böylece ortalıkta çırılçıplak kalakalmış. Utanmış, gizlenecek bir yer aramış kendine...

İşte o günden beri **yalan**, **gerçeğin** elbiselerini giyerek dolaşp, **ben gerçeğim- ben hakikatim**, diyerek herkesi kandırıyormuş.

Gerçekten ise bir daha haber alınamamış.

*

Gerçek ile **yalanın** hikâyesini hatırlayınca; **Hadi bakalım**, dedim kendi kendime. **Şimdi dinleyeceklerim**

gerçekler mi, yoksa gerçeğin elbiselerini giymiş yalanlar mı olacak?

Ama biliyordum, bunu anlamanın etkili bir yöntemi vardı. Eğer sözleri kulağıyla değil de kalbiyle dinlerse insan, yalanı gerçekten ayırabilirdi...

Ben bunları düşünürken; Müslüm Bey, gözleri dolmuş bir şekilde bana bakıp şöyle dedi;

-Rabbimi şahit tutuyorum! Bana isnat edilen suçla, yakından uzaktan hiçbir ilgim yoktur Avukat Bey. Çocuklarımın başı üzerine yemin ederim size...

Gözlerinde, yüreğinden geldiğine inandığım bir samimiyet vardı. Sözlerinin hakikati yansıttığını hissediyordum.

-Sana inanıyorum, Müslüm kardeşim! dedim.

Bu sözlerim onu rahatlatmış olacak ki, zaten dolmuş olan, akmak için tetikte bekleyen gözyaşlarını serbest bıraktı. Ona inanan birini bulmanın ferahlığını yaşadığı açıktı...

Gözyaşlarını sildi. Ardından, kalbinde biriktirdiği her şeyi, kontrolsüz ve cömert bir şekilde ortaya dökmeye başladı.

-Diyarbakırlıyım, peygamberler diyarındanım. Köylü bir çocuğum. Bütün köy birbirine akrabaydı, tek bir aile gibiydik. 18 yaşıma gelince, 15 yaşındaki amca kızımınla, imam nikâhıyla evlendik. Zorla değil, severek... İkimiz de sadece ilkokul okuduk; Türkçeyi bile orada öğrendik. Lakin o yıllarda terör belası kol geziyordu bizim oralarda... Benim gibi gençleri dağa çıkarmak istiyorlardı. Ama ben evliydim, dağda ne işim olabilirdi ki? Onlara

da anlattım. İşe yaramadı sözlerim. Beni rahat bırakmıyorlardı; ***Madem evlendin, eşinle beraber gel o zaman,*** diyorlardı. Korktum. Bu konuyu aileme açtım. Konuşup bir yol bulmak için; anam, babam, kayınpederim, kayınvalidem bir araya geldik. Sonunda hep birlikte bir karar aldık. Eşimle ben, doğup büyüdüğümüz köyümüzden ayrılacak, İstanbul'a göçecektik. Yani bundan sonraki hayatımıza, güvende yaşamak adına, İstanbul'da devam edecektik.

Derin bir iç çekti, gözlerini yeniden sildi ve konuşmaya devam etti;

-İstanbul'da tanıdık, yakın birini araştırdık; çok uzak bir akrabamızı bulduk. Tekstil işi yapıyormuş, büyük bir işyeri varmış. Onun yanında çalışabileceğimi öğrendik. Eşimi aldım, köydeki kardeşlerimle vedalaştım, helalleştim. Ve hiç görmediğimiz İstanbul'a doğru yola çıktık. Abov! İstanbul şehir değil, devletmiş meğer. Karınca gibi hissettik kendimizi. Ve o kalabalıkta ezilmemek için, ilk iş akrabamız olan Yaşar Bey'e gittik. Yaşar Bey 50'li yaşlarda, bizden büyük bir adamdı. Koca koca atölyeleri, yanında çalışan yüzlerce işçisi vardı. Çok güzel karşıladı bizi. Karı koca her ikimize de iş vereceğini söyledi. Sonra da atölye yakınında (Zeytinburnu'nda) bir ev kiraladı bize. 1 oda, 1 salondan oluşan küçük bir evdi... Elhamdülillah bize yetti. Karnımız doyuyordu çok şükür ve başımızı sokacak bir çatı da bulmuştuk. İşverenimiz çok iyi bir insandı. İkimizin maaşı bize yetiyor, hatta biraz para bile biriktirebiliyorduk. Ama çocuk yapmaya korkuyorduk. Tek maaşla geçinemezdik çocuk olsa. O nedenle 5-6 sene böyle geçti. Derken bir gün, ne oldu bilmiyorum; Yaşar Bey'in işleri bozuldu. Sonra da fab-

rikası kapandı. Patronumuz batınca biz de işsiz kaldık...

-Sonra, diye sordum...

O da devam etti anlatmaya,

-Eşimle oturup düşündük. Bir işte çalışarak ev sahibi olmak, çocuk sahibi olmak, çocuklarımızı okutup büyütmek, onlara iyi bir hayat sağlamak mümkün değildi. Kendi işimizi kurmalıydık... Yaşar Bey'in işyerinde çalışırken pişmiş, ustalaşmıştık. Ona gidip yardım istedim, belki onun müşterilerine mal üretip verebilirdim... Kabul etti. Başlangıçta küçük bir pay aldı benden. Seve seve de verdim. Kısa sürede işlerim büyüdü, 100'e yakın işçim oldu... Yani ben de patron olmuşum artık. İşler iyi gidiyordu. Bir süre sonra ev sahibi oldum, hatta bir de araba aldım. Sıkıntımız kalmayınca, çocuklarımız olsun istedik. 2 oğlumuz oldu elhamdülillah... Aile büyüyünce, işleri de büyütmek istedim. Leasing, yurt dışından makineler aldım, dövizle borçlandım. O dönem sabit kur vardı tabii. Her şey çok güzeldi. Hayatımız cennet gibiydi. Bu arada köyümü de hiç unutmadım; oranın ihtiyaçlarını karşıladım elimden geldiğince. Çeşme, okul yaptırdım; çocuklara burs verdim. İstanbul'a gelen hemşerilerime iş verdim, sahip çıktım. Ara sıra terör örgütü, burada da bize musallat olmadı değil; ama bir şekilde Allah'ın yardımıyla defettim onları, uzak durmayı başardım. Zaten onların zihniyetini de hiç anlamıyordum. Bu ülkede ben ve benim gibiler, Türklerden farklı bir muamele görmüyoruz ki. Bu devlet zaten bizim, hepimizin değil mi? İş adamı da olabiliyoruz, cumhurbaşkanı da, başbakan da, memur da... O zaman, devletin adını değiştirmeye kalkmak neden? Değer mi bunca cana, akan bunca kana?

9.

DİYARBAKIR'IN KOKUSU

Maşallah, dedim içimden, ***Müslüm kardeşim kendi derdinin arasında memleket meselelerine de kafa yoruyor, hayıflanıyor***, dedim. Mutlu oldum.

Bunları düşünürken, konuşmasını kesmedim, yüzüne, mimiklerine, beden diline baktım dikkatle... Samimiyet ve sıcaklık her halinden belliydi. Sözleriyle sanki Diyarbakır'ın havasını, kokusunu taşıyordu buraya.

Orada yatan peygamberlerin, nebilerin, Allah dostu velilerin, sahabelerin görüntüsü tüllendi gözümde: **Zül-kifl** Aleyhisselam, **Elyesa** Aleyhisselam, **Harun** Aleyhisselam, **Hallak** Aleyhisselam, **Harut** Aleyhisselam, **Zennun** Aleyhisselam, **Daniel** Aleyhisselam, **Enüş** Aleyhisselam, **Yunus** Aleyhisselam...

Ve Ashaptan; Süleyman İbni Halid, Sultan Sasa, İmam Akil, Mir Seyyad, Mekki Ejder...

Tümüne içimden Fatihalar gönderdim.

Acaba Müslüm kardeşimin, onlarla bir bağlantısı mı vardı?

Bana, onları hatırlattığına göre, pekâlâ bir bağ olabilirdi arada...

Bir akrabalık, ruh akrabalığı olabilir miydi gerçekten diye düşündüm. Ama sonra **neyse**, dedim kendi kendime ve Müslüm Bey'in anlattıklarını dinlemeye devam ettim:

-Avukat Bey, dedi. Bunlar devlet işi tabii. Bizim elimiz kısa bu işlerde. İnşallah bir gün gelir, bu iki kardeş milletin arasındaki yıldırımlar, fırtınalar sona erer.

Sonra da şöyle sürdürdü sözlerini;

-Onlar değil ama, beni devletin yıldırımları perişan etti! Yeni makineleri, devletin sabit kuruna güvenerek dövizle almıştım. Nereden bilebilirdim, devletin sözünden döneceğini, bir gecede sabit kuru bırakacağını? Sadece ben değil, kimse bilemezdi bunu. Her şey aniden gelişti zaten. Cumhurbaşkanımız Ahmet Necdet Sezer, Başbakanımıza anayasa kitapçığını fırlatınca, ertesi gün kıyamet koptu biliyorsunuz. Döviz bir anda, 2'ye, 3'e katlandı. Faizler bir gecede binlere çıktı. Benim de döviz borcum, bir gecede 3 katına çıktı tabii. Anlatması bile öyle zor ki! Birkaç ay içinde bankalar ve leasing firmaları, iş yerimi yerle bir etti. Altımdaki arabayı bile aldılar. Evimi de satışa çıkardılar. Öylece, borç içinde kalakaldım. Evime ekmek parası götürecek durumda bile değildim artık, çaresizdim anlayacağınız.

Yeniden göz yaşlarını sildi. Gözlerimin içine bakıp devam etti sonra;

-*Çalışmak ayıp değil* dedim kendi kendime. Minnet etmektense birilerine, geceleri taksi şoförlüğüne başladım. Kazandığım paranın yarısını araba sahibine veriyordum. Elhamdülillah, yarısı da eve ekmek götürmeme yetiyordu. İçimden; *Bu fırtına da geçer*, diyordum sürekli. Malum, büyüklerimiz *“Bu da geçer ya hu!”* demişler. Ben de yakalandığım o büyük fırtınanın geçmesini, taksicilik yaparak bekliyordum. Taksicilik çok acayip bir iş. Bir yandan orijinal insanlarla tanışıyorsun, bir yandan da tehlikeli bir meslek tabii. Tanımadığın kişileri alıyorsun araca. İti var, kopuğu var. Nitekim siz de biliyorsunuz, ara sıra taksici cinayetleri duyuluyor. Neyse ki bana o tipler denk gelmedi. Genelde benim huyuma, suyuma yakın insanlar bindi arabama.

Nihayet esas olaya sıra gelmişti. Şimdi anlatacakları, her şeyi belirleyecekti. Beden dili bunu çok net anlatıyordu. Sesinin tonu da öyle...

-Bir gün arabama Diyarbakırlı bir müşteri bindi. Efendi birine benziyordu. Ana dilimiz Kürtçe olduğu için, hemen sıcak bir muhabbet başladı aramızda. Konuştukça akraba çıkmadık, ama yığınla ortak dostumuz olduğunu gördük, iyice ısındık birbirimize. Arabadan inerken bana bir teklif yaptı. **Benim sık sık taksiye ihtiyacım oluyor. Sana da çok ısındım, çok sevdim seni. Sana abone olsam, ihtiyacım olduğunda seni arasam, taksimetreyi çalıştırıp bana gelsen olur mu?** dedi. **Tabii ki, neden olmasın,** dedim ben de... Ve böylece, Şehmus adındaki bu Diyarbakırlı hemşerimle çalışmaya başladık. Bana emlak komisyoncusu olduğunu söylemişti. Hoş sohbet bir adamdı, işleri genelde uzun sürüyordu. Onu beklerken taksimetre çalıştığı için kazancım artıyordu. Ayrıca cömert bir adamdı, bahşiş de veriyordu. Kısacası onunla çalıştığım günlerde yevmiyem katlanıyordu...

Merakla bekliyordum hikâyenin sonunu. Kısa bir sessizlik sonrası şöyle devam etti Müslüm;

-Birkaç ay bu şekilde çalıştık Şehmus'la... Bir gece, yolda ilerlerken bana, **'Müslüm kardeş, telefonumun kontörü bitmiş, senin telefonunu kullanabilir miyim?** dedi. Başımla gözümle verdim tabii. Allah aşkına, siz olsanız vermez miydiniz? O da benim telefonumdan birilerini aradı. Yine Kürtçe konuştu. Ben de duydum konuşulanları yani. Gayet normal bir diyalogdu. Ticari işler hakkında konuştular sadece. Sonra telefonu bana geri verdi. Bu olaydan yaklaşık 1 saat sonra, yolda polis çevirmesine takıldık. Şehmus **Eyvah,** dedi çevirmeyi

görünce. Niye endişelendiğini anlamadım. Polisler arabayı kenara çektiler. İkimiz de taksiden indik. Arabayı aradılar ve Şehmus'un çantasında uyuşturucu buldular. Olayın şokunu üzerimden atamadan, onunla beraber beni de karakola götürdüler. İfade verdik. Her şeyi olduğu gibi anlattım polislere. Ama buna rağmen beni de bırakmadılar. Geceyi nezarete geçirdik. Ertesi gün de kelepçeli olarak adliyeye götürüldük. Öncesinde sağlık muayenesinden geçirildik. Telefonuma da el koymuşlardı. Mahkemeye çıkarıldık. Barodan bana bir avukat atandı. Fakat hiçbir işe yaramadı. Mahkeme, benim telefonumdan yapılan görüşmeyi delil sayarak, tutuklu yargılanma karar verdi. O günden beri de buradayım işte. Siz söyleyin Avukat Bey, birine telefon vermek bu kadar büyük bir suç mudur?

Müslüm Bey'in gözleri yine hüznle dolu.

Bir şeyler daha söylemek istedi, yapamadı.

Sözleri de göz yaşları gibi, içten gelen o büyük isyanın yansımasıydı...

Bu olayla, gözü gibi değer verdiği **güven** duygusu yerle bir olmuştu.

İyi niyetinin ve güveninin; birileri tarafından kötüye kullanıldığının da, başkasına ait bir suçun, omuzlarına yüklenmeye çalışıldığının da farkındaydı.

İhtiyacı olan bir insana, **şahsi telefonunu ödünç vermek** suretiyle yapılan küçük bir iyilik jesti, kendisine çok pahalıya mal olmuştu.

10.

**KURUNUN YANINDA
YAŞ DA YANAR MI?**

Kalbim tamamen mutmain olmuştu. Çünkü Müslüm Bey bana doğruları anlatmıştı. Ayrıca tüm işaretler onun **masum** olduğunu gösteriyordu. Haksız yere, suçsuz yere tutuklanmıştı. Tabii ki birine telefonunu kullandırmak, ona yardımcı olmak suç değildi.

İlk bakışta suçluluğunun gerekçesi, uyuşturucu kullanıcısı veya satıcısı olan birinin yanında bulunmuş olmasıydı. Başka bir deyişle, Müslüm Bey ***kurunun yanında yanan yeşil ottu!***

-Telefonunu kullandırmak suç değil tabii ki Müslüm Bey, dedim. Ama uyuşturucu suçlusu olan birinin yanında bulunman, seni şüpheli yapmış. Üstelik telefonunun, uyuşturucu işlerinde kullanıldığı öne sürülüyor. Yarın dosyanı inceleyeceğim. Sonra da gerekli itirazları yapıp seni buradan çıkarabilmek için elimden geleni yapacağım inşallah. En kısa zamanda ailene, çocuklarına kavuşabilmen için tüm gayretimi göstereceğim.

Bir an sustum. Sonra yeniden devam ettim konuşmaya.

-Sen vekâletname işini hallet. Ben de dosyana bakayım. Tamam mı? Bu arada, hapishanede bir şikâyetin var mı?

Acı bir tebessümle yüzüme bakıp,

-Biraz soğuk burası abi, dedi.

-Merak etme, dedim. Seni ısıtacak bir şey getirdim.

Kaçak soktum içeri ama zaten görseler de fark etmezlerdi. Silivri'nin soğuk duvarları gökyüzünü kapasa da ısınacak artık için. İyi ki yüreğimdeki **güneşi** getirmişim sana...

Ardından, onu beklerken yazdığım şiiri, Müslüm Bey'e uzattım.

Kâğıdı aldı, gözleri dolarak okudu. Sonra öpüp başına koydu. Ve kalbinin üzerine yerleştirdi şiirimi...

-Beni o kadar ısıttın ki abi, dedi.

Boynuma sarıldı.

-Bu da geçer ya hu, dedi.

-Evet Müslüm kardeşim, bu da geçer ya hu, dedim.

O koğuşuna döndü.

Ben de İstanbul'un yolunu tuttum.

Yol boyunca bir yandan Selda Bağcan dinledim, bir yandan da düşündüm. Bir yere ateş düşmüştü. Kurunun yanında yaş da yanıyordu belli ki. Benim görevim ise o yaşı, ateşten kurtarmaktı. Yaşı kurudan ayırıp, koruyarak adaleti sağlamaktı...

Hukuk adına yapılması gerekenler belliydi. Tutuklama kararına itiraz edecektim. Tutuksuz yargılanmasını talep edecek, **kaçma şüphesi yok, sabit ikametgâhı var, delilleri karartma şüphesi yok**, diyerek dosyayı savunacaktım.

Müslüm'ün anlattıklarına ters düşen bir durum yoksa, tahliyesi mümkün görünüyordu.

Ama taksi şoförünün ifadesi nasıldı, henüz onu bilmiyordum. Belki de Müslüm'ü suçlu göstermişti...

*

Aslında, varsayımlar yapmayı sevmem. Dosyaya bakar, ona göre bir yol belirlerim. Şimdi de öyle yapmalıydım...

Tabii o arada kafamda başka sorular da dolanıyordu.

Sonuçta, her işi yapan Allah'tı. O'nun izni olmadan bir yaprak bile yere düşmezdi. İnsana şah damarından yakın olduğunu bildirmişti. O, kendisine inanarak yaklaşan hem gören gözü hem işiten kulağı hem tutan eli hem de yürüyen ayağı olurdu.

Fakat ne kadar yakın olsa da görünmüyordu. Ne hayal edilebiliyor ne de tarif edilebiliyordu. Zıt şeyleri bir arada bulundurabilme sanatı O'na aitti. Ateşle barutu bir araya getirip **suyu** oluşturan yine O'ydu.

Şimdi de öyleydi; hem yakınlık hem uzaklık iç içeydi.

Kendisini hissettiriyor ama asla ele geçirilmiyordu.

Tıpkı cilveleşir gibi, kullarıyla oynar gibi bir hali vardı.

Ama, dedim kendi kendime, bu esnada Müslüm gibi masumlar yanıyor, acılar yaşıyor.

Oysa Kur'an'da açık bir vaadi vardı: ***“Allah insanlara asla zulmetmez; yalnız insanlar kendilerine zulmederler”*** (Yunus 44).

Müslüm kendisine nasıl zulmetmiş olabilirdi?

Ya eşi? Peki ya çocukları?

Hiç şüphem yoktu. Çünkü bu ilahî bir beyandı...

Peki, bizler neden bunu fark etmiyorduk da zulmü hep **dışarıda** arıyorduk? Biz kendimize zulmetmiyorduk da, başkaları mı bize zulmediyordu?

Bir anda Hz. Adem'in Kur'an'da geçen duasını hatırladım: ***“Ben nefsimi zulmettim.”***

Demek ki babamız, Allah'ın emrine muhalefet edip cennetten kovulmasına sebep olarak, kendi nefesine zulmetmişti.

Bir insanın zulüm görmesi için, Allah'ın bir emrine muhalefet etmiş olması gerekiyordu. Yani Allah, ***kurunun yanında yaşı*** asla yakmazdı.

O halde, **yeşil** görünsek bile **sarardığımız** bir yanımız mutlaka olmalıydı.

Müslüm'ün sarardığı yer neresiydi acaba?

11.

SUÇ NERDE ARANMALI

Müslüm Bey ve yakınlarının geçmişte yaptıkları hatalar (belki de farkında olmadan *sararttıkları* bazı davranışlar) bu zulmün gerçek nedenini, yargılama sürecinde nasılsa ortaya çıkaracaktı.

Burada önemli olan nokta, insanın kendini tanıması ve başına gelenler için başkalarını değil, **yalnızca kendisini** sorgulamasıydı.

Suçlu başkalarında arayan insan, kendini tanımaktan uzaklaşıyor ve bu yüzden huzuru bulamıyordu. Haksız yere zulme uğradığına inanan kişi, intikam hırsıyla zulmüne zulüm katıyordu.

Oysa ki gerçek şuydu:

İnsana kendisinden başka kimse zarar veremezdi. Başına gelen her zulüm, insanın kendi elleriyle işlediklerinin bir sonucuydu.

Bu farkındalığa ulaşan kişi, hatalarını kendi içinde bularak zulmü fırsata çevirebilir, kusurlarını gidermeye çalışarak, olgun bir insan olma yolunda emin adımlarla ilerleyebilirdi.

Ancak hatayı başkasında arayanlar, kendi hatalarını göremedikleri için aynı döngüde kalıp, tekrar tekrar zulme uğramaya ve şikâyet etmeye devam ediyorlardı.

*

Neyse, şimdi göreve odaklanma zamanıydı.

Hukukun temel kurallarını yerine getirme zamanıydı.

Bir insan, suçu kesinleşmiş bir mahkeme kararıyla sabit olana dek, masum sayılır! Bu da **“Masumiyet Karinesi”** olarak bilinir.

O sebeple, yargılamaların **tutuksuz** yürütülmesi esastır.

Sırf şüphe üzerine bir insanın özgürlüğünden koparılması, bir diğer ifadeyle; *biçerdöver makinesine buğday tanesi gibi atılması*, hukukun kabul edemeyeceği bir durumdur.

Ancak bazı istisnai durumlarda yasa, kamusal nedenlerle, tutuklu yargılamaya izin verir. Ve bu durumlar *katalog suçlar* olarak yasayla belirlenmiştir.

Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 100. maddesinde düzenlenen bu *katalog suçlardan* birinin işlenmesi durumunda; hâkim, araştırma yapmaya gerek görmeden tutuklama nedeni olduğuna karar verebilir.

Bunlar; toplum düzenini, bireylerin haklarını ve güvenliğini tehdit eden ağır suçlardır (Cinayet, hırsızlık, cinsel saldırı gibi...).

Gelin birlikte, bu suç listesine bir göz atalım. Sonuçları aklımızda bulunsun diye...

- Soykırım ve insanlığa karşı suçlar: 10-15 yıl hapis.
- Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti: 8-12 yıl hapis.
- Kasten öldürme: Müebbet.
- Cinsel saldırı: 2-7 yıl hapis.
- Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti: 20-30 yıl hapis.
- Suç işlemek amacıyla örgüt kurmak: 4-8 yıl hapis.

- Devletin güvenliğine karşı suçlar: 10-20 yıl hapis.

Bu listede bulunan suçlardan biri işlendiğinde **hâkim**; gözaltı, tutuklama, taşınmazlara, hak ve alacaklara el koyma, telefon görüşmelerinin dinlenmesi ve kayda alınması gibi kararları, araştırmaya gerek duymaksızın verebilir.

*

Ertesi gün adliyeye gittim ve dosyayı alıp inceledim.

Müslüm'ün söyledikleri dosyayla birebir örtüşüyordu. Yani dosyada Müslüm'ü, ona yöneltilen suçla ilişkilendiren tek delil, Diyarbakırlı müşterisinin telefonundan yaptığı görüşmeydi.

Müslüm'ün telefonundan yapılan bu görüşme, teknik takibe takılmıştı. Görüşme yaptığı kişi, uyuşturucu imal eden, aynı zamanda da satıcılığını yapandı.

Anlaşılan Müslüm, bilmeden uyuşturucu satıcılarına hizmet etmişti.

Dosyadaki diğer 2 şüphelinin ifadelerine de baktım. Her ikisi de Müslüm'e iftira atmamış, onun yalnızca taksicilik yaptığını söylemişti. Yani, ***Onun bu işlerle ilgisi yok***, demişlerdi.

Bu bilgiler, Müslüm'ün tahliyesi için büyük bir şans doğuruyordu. Dosyada Müslüm'e yönelik başka herhangi bir somut delil bulunmuyordu.

12.
TUTUKLULUĞUN
DEVAMI

Bekir Hoca'yla görüştüm ve ondan, Müslüm'ün tapularını, çocuklarının okul belgelerini, muhtardan aldığı ikamet belgeleri ile vukuatlı nüfus kayıt örneklerini toplayıp bana getirmesini istedim.

Hoca'nın getirdiği bu belgeleri dosyaya ekleyerek, Müslüm'ün kaçma şüphesi bulunmadığını, sabit bir ikametgâhının olduğunu, ailesini geçindirmek zorunda olduğunu, dosyada suçla bağlantısını gösteren somut bir delil olmadığını üst mahkemeye dilekçeyle sundum.

Tutuklularla ilgili işlerde her şey acildi. 3 gün sonra beklediğim karar, hızla geldi. Ancak beklediğim gibi değildi. Tahliye umudum boşa çıkmıştı. İtiraz reddedilmiş, tutukluluğun devamına karar verilmişti...

Benim imanım sağladı. Biliyordum ki kararları, *insanlar* veriyor gibi görünse de, asıl kararı veren *Rabbimdi*. Ve Rabbim, kullarına asla zulmetmezdi.

Haksız yere bir âlimi hapse mahkûm eden bir mahkeme heyetine karşı, o âlimin söylediği sözler geldi aklıma: *“Sayın hâkimler, bu kararınız her ne kadar adil değilse de, Rabbimden gelen bir pay var. O’nun hatırına bu yanlış kararınızdan dolayı hakkımı size helal ediyorum.”*

Kararların ardında Allah'ı görmek, tüm olup biteni ondan bilmek tarifsiz bir duyguuydu. Bu bakış açısı; düşmanlık hissinden uzaklaşmayı, içindeki hataları görmeyi, onları düzelterek kendini geliştirmeyi öğretiyordu insana...

Peki bu bakış, sadece hâkim kararları için mi geçerliydi?

Hayır...

Bakın, Allah kitabında bize bu konuda muazzam bir örnek sunuyor:

Zekeriya Peygamber, Allah'tan bir evlat diler ve duası kabul edilir. Yaşlı ve kısır olan eşinden çocuk sahibi olacağı haberini alınca, hayretle; ***Bu yaşlı, bu kısır eşim mi doğuracak?*** diye sorar. Allah da ona bir işaret verir; ***Sen, sağlıklı olduğun hâlde, üç gün boyunca insanlarla konuşamayacaksın.***

*

Bu olay, her konuşmanın arkasında Allah'ın bulunduğunu, insanın konuşmasını sağlayanın, aslında dil ve dudak değil Allah olduğunu gösterir.

Yani Allah, bizim her konuşmada O'nu görmemizi istiyor!

Konuşana değil, konuşturana bak dememizin ardında da bu ilahi sır vardır.

*

Tutukluluğun devamına karar verildiğine ve bu kararda da Allah'ın bir payı olduğuna göre, muhakkak ***hayır*** vardı bunda...

Demek ki Müslüm ve ailesi için hayırlı olan buydu...

Müslüm'ü tahliye ettiremeyince topu Allah'a atıyorsun, dediğinizi duyar gibiyim.

Peki o zaman ben de size, becerikli bir avukatın,

bir mahkûmu nasıl ipten aldığını anlatayım... Belki bu vesileyle ben de bir şeyler öğrenir, Müslüm'ü tahliye ettirmenin bir yolunu bulurum.

Yer İngiltere... Birkaç yüzyıl öncesi...

Bir adam cinayetle suçlanıp idam cezasına çarptırılır, kendisine bir avukat bulunur. Avukat, ilk görüşmelerinde; ***Merak etme, seni kurtaracağım***, der. Adam mahkemeye güvenle çıkar; ama karar idam olur. Adam, avukata öfkeyle bakar; ***Hani beni kurtaracaktın?*** der. Avukat sakince; ***Bu daha bir şey değil, temyize gideceğiz. Seni kurtaracağım inan bana***, der. Dava temyize gider, ancak karar onanır. Yani idam cezası sabit kalır. Adam yine avukatına döner; ***Hani temyizde kurtaracaktın?*** Avukat yine sakinliğini korur ve şöyle der; ***Dur bakalım, Avam Kamarası'na gideceğiz. Seni kurtaracağım***.

Tüm yasal süreçler son bulur ve idam cezası onanır. En sonunda, idam günü gelir, darağacı kurulur, adamı ipte sallandırırılar.

Tam bu sırada avukat, kalabalığın arasından koşarak gelir. Herkes onun ne yapacağını merakla izlerken, avukat hızla darağacına çıkar ve bir hamlede ipi kesip adamı aşağı indirir...

Herkes şaşkınlık içinde kalır. Avukat ve mahkûm gözaltına alınır.

Bunu neden yaptın, diye sorulunca, avukat şöyle cevap verir: ***Bu adam bir idam mahkûmuydu; siz onu idam ettiniz. Ama kanunlar, “idam edilerek öldürülür” demiyor, sadece “idam edilir” diyor! Ve siz de onu idam ettiniz!***

Karar Kraliçe'ye kadar gider. Kraliçe, avukatın zekâsını takdir ederek adamı affeder. Bu olaydan sonra ilgili kanun maddesi, *idam edilerek öldürülür* şeklinde değiştirilir.

Kıssadan Hisse: Yasaların boşluklarını görebilen usta bir avukat, her zaman bir yol bulabilir. Ve bu yol ile, bir insanın *hayatını* kurtarabilir...

13.

BECERİKLİ AVUKAT-MI?

Gerçekten de, İngiltere’de müvekkilini ipten alıp ölümünden kurtaran o avukat oldukça becerikliydi. Kanundaki bir boşluktan faydalanarak müvekkilini kurtarmış ve bu boşluğun kapanmasına da sebep olmuştu.

Ancak burada akla gelen asıl soru şu:

Avukatın yaptığı doğru muydu?

Bir katili kısas cezasından kurtarmak, toplum için ne kadar yararlı, ne kadar adil olabilir ki?

Bir katilin sokaklarda gezmesine ve belki de yeni suçlar işlemesine zemin hazırlamak, avukatlık mıdır?

Bir avukat, her şeyden önce bir hukukçudur! Ve görevi hakkın tecellisi için uğraşmaktır.

Adalet, devletin de toplumun da temelidir. Kişisel ve toplumsal huzur ancak adaletle sağlanabilir.

Buradan hareketle avukatlar, özelde çalışsalar da kamu görevlisi sayılırlar. İşledikleri suçlar da bu nedenle ağır ceza mahkemelerinde görülür.

Ayrıca avukatlar, *savunmayı* temsil ettiklerinden, onların da milletvekilleri gibi dokunulmazlıkları vardır. Üzerleri, çantaları, ofisleri ancak baro gözetiminde aranabilir.

Ali Cengiz oyunları bakımından, İngiltere’deki o avukat *başarılı* görülse de adalet ve hukuk açısından, belki de bir yüz karası sayılabilir.

Bu İngiliz avukatın hikâyesinden ben de bir ders çıkardım:

Üzerimize düşen bir görev varsa, sonuna kadar mücadele etmek ve asla gevşememek gerekiyordu.

Müslüm'ü hapisten çıkarmak için çabalamış ama başaramamıştım.

Peki, şimdi ne yapmalıydım?

Yasaya göre, tutukluluk kararı Cumhuriyet savcısının veya şüpheli ve müdafinin talebi üzerine ya da en geç 30 günlük periyotlarla gözden geçirilir.

Ben bu yolla itiraz etmişim ama reddedilmişti. Yeniden başvuru yapabilmek için yeni deliller bulmalıydım. En ideali ise savcının soruşturmasına yardımcı olarak davanın açılmasını ve Müslüm'ün mahkeme önünde tutuksuz yargılanmasını sağlamaktı.

Soruşturmayı yürüten savcıyla görüşmeye gittim. Müslüm'ün dosyasında suçluluk *bağlantısını* gösteren hiçbir somut delil bulunmadığını, diğer iki sanığın ifadelerinde de, Müslüm'ün suçla alakasının olmadığını söyledim.

Ayrıca 2 klasör dolusu telefon kaydını taramış dosyaya eklemiştim. Hiçbirinde Müslüm'e dair suç unsuru yoktu.

Savcı Bey, Müslüm'ün banka hesaplarına da bakıldığını, herhangi bir *suç geliri* olmadığını belirtti. Fakat sonra ekledi:

-Ama sonuçta Diyarbakırlı! Bu suçlularla abonelik şeklinde çalışmış, defalarca uyuşturucu taşımaya aracılık etmiş olamaz mı?

-Savcım, *şüpheden sanık yararlanır*, dedim. Hukuk bu durumda bile zanla iş yapmaz. Elbette yargılansın, hakikat ortaya çıksın... Ama tutuksuz yargılansın. Adli kontrol uygulanabilir. İster elektronik kelepçe takılsın, ister karakola imza versin. Yeter ki çocukları babasız kalmasın.

Talebim reddedilmişti.

Ama savcının, *adli kontrolle bırakılma talebi yapma* hakkı vardı. Ben de bunun için sözlerime şöyle bir ek yaptım;

-Siz de dosyadaki delil durumuna göre bir başvuruda bulunsanız, olmaz mı?

Savcı insafılı biriydi.

-Dosyaya bir daha bakalım Avukat Bey, dedi.

Başından mı savmıştı beni, bilmiyordum henüz.

Ancak 3 gün sonra yaptığının işe yaradığını öğrendim. Savcı, isteğimin ciddiyetini anlamış ve mahkemeye adli kontrol şartıyla bırakılma başvurusu yapmıştı.

Sevindim... Umutlandım...

Hak yerini bulacak, Müslüm ailesine kavuşacak, cezaevi çilesi bitecekti. Aile düzeni bozulmayacaktı.

Bir yanımdı; işini hakkıyla yapan insanlara *muhabbet* beslerdim. Savcıya, **Damdan Düşen Avukat** kitabımı hediye etmek istedim. Görevini yapan bir insana teşekkür etmek bir ahlâktı benim için...

Savcı Bey beni kabul etti, teşekkür ederek kitabımı aldı.

-Sağ olun Avukat Bey, dedi. Kitabınızı okuyacağım. Ama üzgünüm, başvurumuz reddedilmiş. Mahkeme beni bile şaşırttı.

Ve ardından bana mahkemenin red kararını uzattı. Mahkeme, delillerin durumuna rağmen *tutukluluğun devamına* karar vermişti.

Yani, mücadelemiz henüz bitmemişti...

14.

İŞİN İÇİNDE İŞ Mİ VAR?

- **A**nlamadım bu işi Avukat Bey, dedi savcı. Bugüne kadar hiç talebimin reddedildiğini bilmiyorum. Bu işin içinde başka bir iş mi var?

-Olabilir savcım, dedim. Sonuçta kalpler Allah'ın kudret elinde; dilediği kararı istediği tarafa çevirir.

Savcı, biraz düşündükten sonra devam etti sözlerine:

-Her neyse! Ben üzerime düşeni yapacağım. Bir iki yazışma kaldı, onları da tamamlayıp, kısa zamanda id-dianameyi hazırlayarak davayı açacağım. İlk duruşmada da tahliyeyi alırsınız umarım.

-Müvekkilimin masumiyetine ikna olmuş görünü-yorsunuz savcım, dedim. Takipsizlik verseniz daha iyi olmaz mı?

-Onu yapamam Avukat Bey, dedi. Takipsizlik verirsem müvekkiline, ortada örgüt kalmaz. Uyuşturucu tacirleri düşük cezalarla sıyrılır bu işten. Ama sana söz, elimden geleni yapacağım.

*

Gerçekten de savcının talebinin (adli kontrolle tutuksuz yargılama) reddedilmesi oldukça garipti. Ve bu durum, Türk yargısının çarpık uygulamalarından biriydi.

Amerika ve Avrupa'daki adalet sistemlerinde savcılar ve avukatlar eşit seviyede yer alırken, Türkiye'de savcılık, avukatla değil, hâkimle eşitlenmişti.

Bu durum, Avrupa Birliği Komisyonu'nun Türk yar-

gısı üzerine hazırladığı bir raporda da eleştirilmişti. Raporda, mahkemelerde avukatlar aşağıda otururken savcılarının hâkimlerle aynı platformda bulunmasının tarafların eşitliği ilkesine aykırı olduğu belirtiliyordu.

Avrupa Birliği bu konuda açıkça: **Cumhuriyet savcıları, savunma avukatının yanında veya karşısında durmalı, zemin seviyesinde bir masada oturmalıdır,** diyordu.

Peki “Cumhuriyet Savcısı” unvanı neden sadece savcılara verildi?

Hukuk devrimi sırasında, Adalet Bakanı Mahmut Esat Bozkurt’un başında olduğu yasa çalışmaları yapılırken, bu unvan, savcılar için özel olarak eklenmişti.

“Neden sadece savcılar Cumhuriyet sıfatını alıyor da diğer devlet görevlileri değil?” diye eleştirildiğinde, Atatürk’ün huzurunda savunmasını şöyle yapmıştı Bozkurt;

-Efendim, devletin her kademesinde olanlar hata yapabilir. Onlara, millet, devlet ve cumhuriyet adına hesap soracak olanlar **savcılardır.**

Bu izahat, Atatürk’ü memnun etmişti.

Ancak, o gün cumhuriyet adına *memurlardan hesap sorulması* için verilen bu unvan, bugün *vatandaşa* karşı kullanılıyordu. Daha da ilginç; asıl amaç bu olmadığı hâlde, yıllardır kimse bu yanlışlığı düzeltmeye cesaret edememişti.

*

Mesele, bana Kenan Evren ile ilgili bir anekdotu hatırlattı:

Evren binbaşyken, bir gün bir kışla ziyaretinde, bir vatandaşın yeni boyanmış bir bankta oturup, elbisesini boyaya buladığını görür.

Durumu kışla komutanına bildirince, komutan hemen bankın başına bir nöbetçi diker.

Aradan 30 yıl geçer; Evren artık cumhurbaşkanıdır ve yine aynı kışlaya yolu düşer.

Bankın başında hâlâ bir nöbetçinin olduğunu görünce sebebini sorar.

Kışla komutanı da şöyle cevap verir;

-Efendim, yıllardır nöbet tutarız, ama sebebini bilmiyoruz.

Evren de bunun üzerine şöyle söyler komutana;

-Bu, asker kafası işte! Sebebini sorgulamadan verilen emri yerine getiren kafa!

*

Bu hikâye, sistemlerde çoğu zaman gözü kapalı yapılan işlerin ardındaki zihniyeti çok iyi özetliyordu.

Peki ya Müslüm kardeşim?

Onun, Diyarbakırlı müşterisinden en ufak bir şüphe bile duymamış olması da böyle bir sorgusuzluk muydu?

15.

AKIL, İDRAK, MUHAKEME

Akıl, idrak, muhakeme... Yaratıcının insanlara verdiği bu benzersiz yetenek; doğru kullanıldığında ve hayallerle birleştğinde, insanın elde edemeyeceği hiçbir şey kalmaz.

Müvekkillerime aklın önemini anlatmak için, sıkça kullandığım bir metafor vardır. Şöyle derim:

-Düşünün ki, çocuklarınızın her birine (oğlunuza ve kızınıza) ihtiyaçlarını karşılayabilsin diye, 10'ar milyon dolar veriyorsunuz. Bu paranın bir bankada durduğunu söylüyor, banka cüzdanlarını da doğrudan kendilerine teslim ediyorsunuz. Oğlunuz da kızınız da bu cüzdanı alıp yanınızdan ayrılıyor. Oğlunuz, **Kendi başıma başaracağım**, diyor ve gururundan bu parayı bir türlü kullanmıyor. Zorlansa bile cüzdana el sürmüyor, hatta geçinmek için *dilencilik* yapıyor. Kızınız ise cüzdanını kaybetmiş, ama lütfedip aramıyor da... Kimliğini, kim olduğunu unutmuş bir halde çünkü. Çaresizlik içinde, o da oğlunuz gibi dilencilik yapıyor gerektiğinde...

Sonra da şöyle soruyorum onlara;

-Böyle bir duruma şahit olsanız, yani bunlar gerçekten sizin çocuklarınız olsa, ne yaparsınız?

Müvekkillerim de genellikle şu cevabı veriyor bana;

-İkisini de falakaya yatırırdım!

Peki, bu çocuklardan biri **kendimiz** olsak? O zaman ne yapardık?

Biz de, Allah'ın bize verdiği **akıl** gibi muazzam bir serveti kullanmayarak, aynı duruma düşmüyor muyuz?

*

Gelin şimdi Müslüm kardeşimizin durumu üzerinden kendimizi sorgulayalım:

Taksi şoförü olarak Müslüm'ün yerinde olsak, bu duruma düşer miydik?

Müslüm'ü hapse düşüren en büyük sebep neydi?

Telefonunu bir müşterisine kullandırmasıydı. Bir diğeri sebep ise bu müşterisiyle 2 ay boyunca abone usulü çalışmasıydı.

Akıllı bir insan nasıl davranırdı burada?

Öncelikle, abone usulü çalışma, başlı başına bir risk barındırır. Müşteri sıradan bir taksi ücreti ödemek yerine iki katını veriyorsa, burada bir tuzak olabileceği kuşkusuyla hareket etmelidir insan.

Ayrıca Müslüm bu teklifi, hemşerilik hatırına kabul etmiş olabilir. O durumda da müşteriyi daha yakından tanıması, onu daha fazla araştırması gerekmez miydi?

Müslüm, Şehmus'un taksiye ihtiyaç duyduğu akşamlar, kazancının ikiye katlandığını söylemişti.

Bu durum, rahmetli Sabri Ülker ile yaşadığım bir hatırayı canlandırdı aklımda:

Ülker'in plastik ambalaj işlerini yaparken kendisinin bana bir **ortaklık** talebi olmuştu. Ortaklık imza aşamasına geldiğinde, Sabri Bey birden geri çekildi. Şaşırmıştım ve sebebini sordum. Sabri Bey şöyle söylemişti;

-Çocuklar, sizin iş çok kârlı. Ben çok kârlı işlerden ateşten kaçır gibi kaçırım. Çok kâr, oltadaki yem gibidir, mutlaka bir tuzak vardır.

Müslüm'ün de biraz uyanık olması gerekirdi. İstanbul'da yaşamış, iş kurmuş, işini büyötmüş ve sonra da kriz nedeniyle batmış birinin, bu kadar **saf** olmaması beklenirdi.

İstanbul gibi bir yerde iş yapmış, gazete okuyan, televizyon izleyen bir insan, telefonunu tanımadığı birine verir mi?

Günümüzde telefon, insanların mahremi hâline geldi. 2 yaşındaki çocuk da 70 yaşındaki ihtiyar da telefonsuz yapamaz oldu.

Kimi zaman müvekkillerim,

-Kimseye güvenmeyecek miyiz? diye soruyor.

Ben de onlara cevaben diyorum ki,

-Benim kendime itimadım yok! Damarlarımda dolaşan nefis ve şeytan varken, başkasına nasıl güvenebilirim?

İnsan ilişkilerinde güven meselesi zor... Veya *kolay değil*, diyelim...

İtimat edeceğimiz yer ve kişileri doğru seçmek gerekiyor.

Azami *hüsnüzan* (güzel düşünme) şart! Fakat itimadı da ölçülü tutmak lazım.

Müslüm'ün, taksiye çift ücret ödeyen, taksiciye bolca bahşış veren bir adamın, neden *kontörlü bir telefon* kullandığını sorgulaması gerekiyordu. Yani, ***Taksiye çift ücret ödeyecek kadar zengin bir adam, neden dar gelirli***

biri gibi kontörlü telefon kullansın ki, diye sorması gerekiyordu kendine.

Bu, Müslüm'ün göz ardı ettiği önemli bir detaydı.

Belli ki kontör *bahaneydi*. Ve bu bahane, doğru bakıldığında olaya, açıkça görülebiliyordu.

Sonuç olarak; Yaratıcının insanlara verdiği o benzersiz yetenek (akıl, idrak, muhakeme) kullanılmış olsaydı, olaylar bu noktaya gelmeyebilirdi...

16.
SUÇLUYU SAVUNAN
AVUKAT

Bugün, insanlık suçu işlemiş ve soykırım uygulamakla suçlanan birisi dahi, hukuk önünde savunulma hakkına sahiptir.

Toplum çoğu zaman, avukatların; katilleri, uyuşturucu kaçakçılarını, hatta soykırımcıları savunurken, kötülere hizmet ettiğini zanneder.

Fakat gerçek bu değildir. Adaletsiz bir yargılama ve cezalandırma, bizi savunduğumuz kötülerden ayırmaz.

Bu yüzden kişinin, kendi hakkını kendisinin almaya kalkması (kendi adaletini kendisinin sağlaması) veya bir suçlunun, onun suçlu olduğunu düşünen bireyler tarafından cezalandırılması yasaktır.

Herkes için, yargılama süreci şarttır.

Savunma hakkı, masumiyet karinesinin gereğidir.

Adaletin doğru bir şekilde işlemesi için herkesin temsil edilmesi sağlanmalıdır.

Suçluyu savunan avukatın görevi, suçluyu beraat ettirmek değil, adaletin doğru tecelli etmesini sağlamaktır. Suçlunun hak ettiğinden fazla ceza almasını engellemek veya masumsa, masumiyetini ispat etmeye çalışmaktır.

Bu yüzden avukatlar; hakikati ararken, aslında suçu değil, adaleti savunurlar. Onların görevi, hakkın ve adaletin kutsal hizmetini yerine getirmektir.

Masumiyet karinesine göre kesinleşmiş mahkeme

kararı olmadan kimse suçlu sayılamaz. Bu yüzden de savunmanın varlığı, adaletin ve hakkın temelidir.

Adalet terazisinin doğru işlemesi için tüm toplumun bu karineye saygı duyması gerekmektedir.

Bir suçlunun bile hakkını koruyan avukatlar, toplumu da güvence altına alır. Çünkü herkesin adaletle muamele göreceğinin güvencesini sağlarlar.

Linç kültürü ve yargısız infaz, adalet terazisini paramparça eder.

Kuran-ı Kerim de, **“Ey müminler, zannın çoğundan sakının; çünkü zannın bazıları günahdır”** der. (Hucurat, 12. Ayet)

Bu emir, özellikle kötü zannı yasaklar. Güzel zannın ise insanı huzurlu kılabileceği açıktır. Nitekim Efendimiz, **“Her biriniz ancak Allah’a iyi zanda bulunarak ölsün”** buyurmuştur.

İnsanların, eksiklerini ve hatalarını araştırmak, kötü zannın doğmasına sebep olur. İnsanların kusurunu arayanlar, sonunda kendi hanelerinde rezil olur.

Hadis-i şerif, **“Müslümanların ayıplarını araştıran kişiyi Allah da rezil eder”** buyurur.

Hz. Ömer’in yaşadığı örnek bir olay, insanın bu konuda ne kadar hassas davranması gerektiğini gösterir:

Bir gece Medine sokaklarında dolaşırken bir evden şarkı sesi geldiğini duyan Hz. Ömer, bir duvardan bakar ve içeride bir adamla bir kadının şarap içtiğini görür.

İçeri girer ve şöyle der: **“Sen günah işleyeceksin de Allah seni örtecek mi sandın?”**.

Adam da kendisine şöyle cevap verir: **“Ey Müminlerin Emiri! Ben 1 günah işlediysem, sen de 3 günah işledin. Allah, gizliliği araştırmayın, dedi. Sen araştırdın. Allah, evlere kapılardan girin, dedi. Sen duvardan geldin. Allah, misafirlikte eve girmeden önce izin alın, dedi. Sen bu eve izinsiz girdin.”**

Bunun üzerine Hz. Ömer, **“Eğer seni affedersem, tövbe eder misin?”** diye sorar ve adam da **“Evet”**, der. Ve Hz. Ömer de onu affedip çıkar.

*

Bu olay bana bir kez daha hatırlattı ki, başkalarının kusurunu, hatasını araştırmak büyük bir günahdır. Bizim asıl görevimiz kendi kusurlarımıza bakmaktır.

Allah, Kur'an-ı Kerim'de, **“İnsanın başına gelen kötülükler kendi elleriyle işlediklerindendir”** buyurur.

Buradan hareketle, başımıza gelenleri kendi hatalarımızın sonucu olarak değerlendirmemiz gerekir.

Peki, Müslüm bana vekâlet verdi diye, onun kusurlarını araştırma hakkına sahip olabilir miyim?

Bu soruyu kendime sorarken amacım, onu eleştirmek değil, yaşadığı bu sıkıntıların ardındaki hikmeti aramaktır.

Sonuçta, bir insanın başına gelenleri anlamak için, kendi nefsimizi ve kendi niyetimizi de sürekli sorgulamamız gerekiyordu.

17.

**ELLERİMİZLE
İŞLEDİKLERİMİZ**

Sesli düşünüyorum:
Müslüm masum. Buna rağmen, ailecek zulme uğramışlar.

Bu durum, Allah'ın şu tespitini akla getiriyor: *“İnsanın başına gelen kötülükler, kendi elleriyle işlediklerinin sonucudur. Üstelik çoğunu da Allah affeder.”*

O halde Müslüm'ü kurtarmanın yolu, ona kendi elleriyle işlediklerini keşfettirip farkına vardırıtarak, *tövbe etmesini* sağlamaktı. İşlediği ‘şey’, bir kul hakkıysa, *helallik* almasını temin etmektir. Böylece tıkanan tahliye sürecini aşmak mümkün olabilirdi.

Zira hakimlerin kalbi Allah'ın kudret elindedir. O, tahliye kararı vermedikçe, bana göre tahliye şansı yoktur bir insanın.

Bu yüzden ‘vekili’ sıfatıyla (dosyadaki bilgiler ve bana anlatılanlar ışığında) Müslüm'ün kendi elleriyle işlediklerini keşfetmesine yardımcı olmaya çalışıyordum.

Peki, bütün suç sadece Müslüm'de miydi? Çevrenin, coğrafyanın, diğer insanların işlenen suçlara katkısı, dahli yok muydu hiç?

Bütün suç Müslüm'de miydi gerçekten? Bunu nasıl bilecektim? Belki de bu konuda bir psikologdan destek almalıydım.

Psikoanalistim imdadıma yetişti.

Kendisine, yaşanan olayları, durumu ve düşüncelerimi anlattım. O da benimle görüşlerini şöyle paylaştı:

“Kısa yoldan dönüyorsunuz Avukat Bey. Allah’tan kötülük gelmez. Birey de kendini iyice taramalı, kendisini Yunus’un dediği gibi öncelikle **bilmeli**. Ancak, her yaşanan durumu, bireye suç olarak da yüklememek gerekiyor. Yoksa bu, **karma** düşüncesine benzer basit bir yorum olur. Ve ağır sonuçlara yol açabilir... Kolektifte yaşanan ve gelişen dinamiklerde, hepimizin payı var elbette. Ancak kendimizi, içinde bulduğumuz durumlardan tamamen sorumlu tutmak da adil olmaz. Hayatın dış dünyasında kavrulurken, içine doğduğumuz fakat bizim kurmadığımız olaylarla da karşı karşıya geliriz. Mücadele orada başlar. Ve olumsuzluklardan çıkana kadar, yara almamak mümkün olmayabilir... Tünelden geçince, dağları aşınca, derelerde boğulunca insan pare pare olabilir. Bu halleri kendi suçu olarak görmek **rahmet** anlayışına aykırıdır.

Bu sorunun kökleri Hz. Havva ve Adem’e kadar uzanır. Psikologlar dönem dönem değişik sebepleri öne çıkarır. Bir dönem uzakta olan baba, bir dönem emzirmeyen anne, bir dönem ise çocuğunu “şizofren eden anne” suçlanır. Kanserin bile psikosomatik nedenlerle açıklanmaya çalışıldığı olur. Kişilerin özelliklerini genelleyerek ortaya bir matematik çıkarırlar. Oysa bu matematik bize hizmet etmiyor. Nitekim Allah, bizi hem birey olarak yaratmış hem de hikmetiyle özel bir zamanda ve özel bir grup içinde var etmiştir...

Bizden beklenen, olgunlaşma seyrine girmemizdir. Verilen enstrümanları güzel kullanmamız veya imkanları nankörce heba etmemiz, meseledir. Psikoanaliz de

burada başlar işte. Kendini sorgulayabilmek, eleştirebilmek ve sonrasında yaşadığı ilişkileri yeniden değerlendirebilmek... Suç aramak değil. Suç ve günah, sadece gözle görülenlerle değil, aynı zamanda görünmeyenlerle de belirir. Mesela Hz. Ömer'in hikayesindeki gibi. Ya da mesela, abdest almada eksik kalan yeri araştırabilirsiniz, şahit olursunuz ve gerekirse telafi edersiniz. Aç bırakırsınız, doyurursunuz. Allah'ın isteğiyle kavimler batırılmıştır. Ama mesela, Gazze halkı göz önünde yok edilirken "hikmeti var" deyip keyfinize devam edebilir misiniz? Bu mu? Böyle bir yorumlama yüzeysel olmaz mı?

*Tüm bedeni kaplayan en büyük organ cilttir, ama organların abdest suyundan haberleri bile olmaz. İç dünyanın abdesti **kendini bilmektir**. Gerisi **Vel Asr** nasihati. Elif, lâm, mîm..."*

*

-Yazdıklarınızı kullanabilir miyim, dedim psikoanalistime.

-Olur, dedi.

Sonra da bir uyarı yaptı:

-Aceleyle yazılan kısa mesajlar ve reaksiyonlar, sizin yıllarca düşündüğünüz sonuçlara denk olmayabilir. Çünkü anlatacağınız hikâyeyi sadece siz biliyorsunuz. Biz dinleyenler parçalara bağlıyız. Ertekin cevap, dengeyi tutturamayabilir... Kriminalistikte toplanan deliller gibi, tek bir gösterge delil midir? Delil, olayı ve vakayı ne kadar tamamlar?

*

Of, of!... Psikoloğa bakın hele! Analizine bakın...

Şimdi bu kişi bir psikolog mu, yoksa din âlimi mi? O da benim gibi mübarek. Bana gelenler de **“Avukat diye geldik, hoca çıktı”** diyorlar ya, ondan yaptım bu benzetmeyi...

Olaylara yaklaşım metodunda yaratıcı (Allah) devre dışı bırakılarak sağlıklı bir değerlendirme yapılması mümkün değildir. İnsanı ve dünyayı var eden O’dur. Biz, O’nun koyduğu fizik-kimya kanunlarına, matematiğe tabi olduğumuz gibi, sosyal kanunlarına da tabiyiz. Fizik yasalarını çiğneyemeyeceğimiz gibi, sosyal yasalarını da çiğneyemeyiz.

Şeytan, bir uçurumun kenarında duran Hz. İsa’ya şöyle der;

-Kendini uçurumdan at! Allah isterse seni öldürmez, değil mi?

Hız. İsa, onu tek bir kelimeyle cevaplar:

-Şüphesiz!

Şeytan da şöyle cevap verir,

-O zaman at da görelim!

*

Sonunu bilmiyoruz bu hikâyenin...

Siz ne dersiniz peki?

Hız. İsa, kendini uçurumdan aşağı atmış mıdır?

Aslında bunu, hapisteki Müslüm kardeşime sormam lazım.

O halde, Silivri’ye doğru yeniden yol göründü bana.

Gelsin o vakit, Selda Bağcan’ın hapishane türküleri.

18.

HABİL-KABİL

Cezaevi ziyaretleri her zaman hüznle doludur. Suçlu da olsa, bir insanın hayattan koparılması içimizi burkar.

Belki de bunun nedeni, hepimizin, içimizde Kabil ile birlikte yaşamamızdır. Yani belki içimizde, *kendi kardeşini öldüren* bir yan vardır ve biz de onun varlığını hissediyoruzdur...

Ya da günün birinde, istemesek de, içimizdeki o *Kabil'e yenilebileceğimizi* düşünüyor ve bu nedenle de kendimizi hapiste hayal ediyoruzdur.

Belki de sebep, hapistekilerin yüreklerinde, öldürülen masum kardeşlerinin, yani Habil'in bulunduğunu düşünmemizdir.

Çünkü biliriz, Habil bütünüyle masumdur.

Hiç şüphem yok ki, eğer Allah, Habil'e şöyle sorsaydı;

-Senin kurbanını mı, yoksa Kabil'in kurbanını mı kabul edeyim?

Habil şöyle cevap verirdi:

-Allah'ım, Kabil'in kurbanını kabul buyur.

Bundan kendi adıma eminim.

Neye dayanarak mı?

Tabii ki Allah'ın bildirdiklerine.

Kabil, kardeşi Habil'e *“Seni öldüreceğim”*, dediğinde Habil'in verdiği cevaba bakın: *“Onlara*

Âdem'in iki oğlunun başından geçen ibret verici şu gerçeği de anlat. Onlar Allah'a birer kurban takdim etmişlerdi de birinden kabul edilmiş, diğerinden ise kabul edilmemişti. Kurbanı kabul edilmeyen, kıskanıp 'Seni mutlaka öldüreceğim' deyince, öteki şu cevabı vermişti: Allah ancak takva sahiplerinin ibadetini kabul buyurur!' (Maide Suresi, 27. ve 28. Ayet):

“Sen beni öldürmek için elini uzatsan bile, ben seni öldürmek için elimi uzatacak degilim. Çünkü ben, âlemlerin Rabbi Allah'tan korkarım.” (Maide Suresi, 28. ve 29. Ayet)

“Doğrusu ben isterim ki... Sen hem benim günahımı, hem de kendi günahını yüklenesin de, ateş ehlinde olasın. Zalimlerin cezası işte budur.” (Maide Suresi, 29. Ayet)

“Nihayet nefsi; onu, kardeşini öldürmeye sürükledi. Onu öldürdü de mahvolup gidenlerden oldu.” (Maide Suresi, 30. Ayet)

“Derken Allah, kardeşinin cesedini nasıl gömeceğini ona göstermesi için yeri eşeleyeni bir karga gönderdi. Katil bunu görünce 'Yazıklar olsun bana! Şu kargadan daha mı bilgisizim ki kardeşimin cesedini nasıl ortadan kaldıracığımı bilemedim' diye dövündü. Ve pişmanlığa düşenlerden oldu.” (Maide Suresi, 31. Ayet)

“İşte bundan dolayı İsrailoğulları için şu hükmü koyduk: Bir cana kıymanın veya yeryüzünde bozgunculuk çıkartmanın cezası olmaksızın bir kimseyi öldüren, bütün insanları öldürmüş gibi olur. Kim de bir canı kurtarırsa, bütün insanların hayatını kurtarmış gibi olur.” (Maide Suresi, 32. Ayet)

*

Kabil'in adam öldürme suçunun saiklerine, yani onu harekete geçiren sebeplere bakalım mı?

İlk saik, Kabil'in kurbanının kabul edilmeyip, Habil'in kurbanının kabul edilmesiydi. Bu durum, Kabil'in Habil'i kıskanmasına yol açtı. Yani; Kabil'i katil olmaya yönelten saik, *kıskançlıktı*.

İkinci saik, Habil'in Kabil'e verdiği cevaptı. Ölüm tehdidi karşısında Habil, *“Allah ancak takva sahiplerinin ibadetini kabul eder.”* dedi. Yani *“Benim kurbanımı Allah kabul ettiğine göre, takva sahibiyim.”* diyordu. Bu cümlede bir başka anlam da gizliydi: *“Ben Allah'tan korkarım, sen ise (Kabil), Allah'tan korkmuyorsun.”*

Üçüncü saik, Habil'in Allah'tan korktuğu için Kabil'e direniş göstermeyeceğini beyan etmesiydi. Yani Habil ona, *“Seni öldürmeye çalışmayacağım.”* diyordu.

Dördüncü saik ise Habil'in, *“Sen hem benim günahlarımı hem de kendi günahlarını yüklenerek ateş ehlinde olarsın.”* demesiydi.

Allah, Habil'in kurbanını kabul ettiğinden, Kabil'in kıskançlık duymasına sebep oldu. Habil de ağabeyi Kabil'e, kendisine direnmeyeceğini söyleyerek Kabil'in işini kolaylaştırdı. Bir de ağabeyine *“Takva sahibiyim, sen ise ateş ehline mensupsun”* diyerek onu tahrik etti. Ve nefesine yenilen Kabil, insanlık tarihinin ilk cinayetini işledi.

Şimdi düşünelim:

BİR: Allah, Kabil'in kıskanmasına fırsat vermeyecek şekilde her ikisinin kurbanını da kabul edemez miydi?

Bu soru, Şeytan'ın Hz. İsa'ya sorduğu soruya benziyor, değil mi? (Cevabı Allah'ın muradında gizlidir.)

İKİ: Habil, nefsi müdafaa yaparak, ağabey katil olmasını önleyemez miydi?

ÜÇ: Habil, kendisinin takva ehli olup, ağabeyinin ateş ehli olduğunu söyleyerek onu tahrik etmeseydi, kıskançlık öldürmeye dönüştürebilir miydi?

Yol boyunca bir yandan bunları düşündüm, diğer yandan da Selda Bağcan'ın '*Hapishane Türküsi*'nü dinledim durdum...

Yolun nasıl bittiğini hiç anlamadım. Silivri'ye varmışım bile...

X-ray'den geçtim. Göz retinası kontrolünden geçtim. Ve sonunda avukat görüşme odasına ulaştım.

Az sonra Müslüm kardeşim, yüzünde bir gülümsemeyle karşıma çıktı.

-Ağabey, dedi. Seni görünce güneşi görmüş gibi oldum. Artık hiç üşümüyorum. Geldiğin günden beri de sürekli okuyorum, çalışıyorum. Unuttuğum ne çok şey varmış.

-Dur, kardeşim dur, dedim. Sen önce Hz. İsa'nın şeytana verdiği cevabı söyle bana.

19.

**MASUM OLDUĞUM
APAÇIK**

-**A**bi, sen iyi misin? dedi Müslüm bana.

-Hem de çok iyiyim kardeşim, dedim. Senin davan beni ısıttı, beynimi uçurdu. Dolaşmadığım yer kalmadı. Senin niye burada bulunduğunu anlamaya çalışıyorum... Masum olduğun apaçık. Ama aklımda bazı sorular var.

-Sor abi, dedi.

-Madem masumsun, o zaman neden tutuklandın? dedim. Neden beni değil de seni tutukladılar? Bunu bulmaya çalışıyorum... Hakikati ararken de Hazreti İsa ve şeytanla karşılaştım. Uçurumun kenarındaki İsa'ya şeytan, ***“Hadi atla! Sen Allah’ın peygamberisin, Ruhullah’sın. Babasız dünyaya geldin. Sana bir şey olmaz; Allah seni korur”*** dedi. İşte ben de Hazreti İsa’nın cevabını arıyorum. Madem okumaya da başladın, hadi bunun cevabını bul bana. Bir dahaki ziyaretimde senden bir cevap vermeni istiyorum. Hem nasılsa düşünmek için bolca vaktin de var.

-Olur abi, dedi.

-Bir de Hazreti Yusuf’un, 7 sene suçsuz yere neden hapiste yattığını bul bana Müslüm, dedim.

Müslüm’ün gözlerinden bir an tereddüt bulutları geçti, sonra başını silkeledi ve o bulutlar kaybolup gitti.

-Peki abi, dedi. Anladığım kadarıyla buradan şimdilik çıkamayacağım gibi görünüyor. Bu yüzden de bana böyle görevler veriyorsun, öyle mi?

Zeki bir adamla çalışmanın ne kadar harika bir şey olduğunu düşündüm.

-Senin soyunu araştırırsak mutlaka altından ya bir peygamber ya da bir sahabe veya bir veli çıkar, değil mi Müslüm? diye sordum.

Müslüm, utangaç bir ifadeyle yüzüme baktı ve sonra şöyle dedi,

-Abi, sen bunu nereden bildin?

-Neyi nereden bildim? dedim.

-Peygamber soyundan geldiğimi...

Şaşırma sırası bendeydi.

-Hangi peygamberin soyundansın? diye sordum hayretle.

Gülümseyerek cevap verdi:

-Abi, kimseye söyleme, ben Hazreti Adem'in soyundanım.

Müslüm'e bak sen! Bulunduğu yeri unutmuş, bir de benimle dalga geçiyor. Ama helal olsun, sahiden zeki çocukmuş!

Ona ilk gelişimde yazıp verdiğim şiir de onu gerçekten ısıtmış, keyfini yerine getirmiş belli ki. Tahliyesini sağlayamasam da, ruhunun tahliyesini sağlamış gibiyim Allah'ın izniyle.

Sonrasında, savcıyla, hâkimle yaşadıklarımı ve davasıyla ilgili süreçleri ayrıntılı olarak anlattım ona...

Şehrindeki (Diyarbakır) insanların, kendisi hakkında olumlu ifadeler verdiğini ve dosyasında olumsuz bir durum bulunmadığını söyledim.

Ancak uyuşturucu işi yapan diğer iki sanığın hak ettikleri cezayı alabilmeleri için, savcılığın onu örgütlü suç davasına dahil etmek istediğini de anlattım.

Allah'ın izniyle, en kısa sürede dava açılacağını ve ilk duruşmada adli kontrol şartıyla serbest kalabileceğini de ekledim.

-Burada daha kaç ay kalırım abi, diye sordu.

-En az 4-5 ayı bulur, dedim.

-Çok iyi, dedi.

-Doğru mu duydum seni? İyi olan ne Müslüm kardeş?

-Abi, dedi. Buraya düşünce fark ettim. Dünya telaşı, iş güç derken Rabbimden çok uzaklaşmışım. Namazlarım çok düzensiz olmuştu, borcum birikmişti. Kur'an ve kitap okumayı da neredeyse unutmuştum. Burada ailemden ayrı olduğum için hüznünlüyüm, ama diğer yandan düşünme ve muhasebe yapma fırsatım oldu. Hayatımı sorguluyorum, gözden geçiriyorum bu vesileyle...

Sonra şöyle bir ek yaptı sözlerine;

-Burada güzel kitaplar da var! Ama özellikle okumamı istediğin kitaplar varsa, bir dahaki gelişinde bana getirirsin.

-Burayı 'Yusufiye Medresesi'ne çevirmeye karar verdin anlaşılan Müslüm, dedim. Seni bir kez daha tebrik ediyorum. Cezaevine bu kadar çabuk adapte olman inanılmaz. Ha, bu arada senin peygamber soyundan olduğunu, ben zaten biliyordum.

-Nasıl bilebilirsin ki? dedi şaşkınlıkla.

Sonra gülümseyerek devam etti sözlerine;

-Ben de peygamber soyundanım mı diyorsun?

-Evet, dedim gülerek.

-Hangi peygamberin soyundan? diye sordu

-Âdem Aleyhisselam'ın tabii ki, dedim.

-Desene kardeşiz, dedi. Hem de öz be öz...

-Evet, dedim. İkimiz de Adem'in çocuklarıyız.

Kalktı, kucaklaştık.

Muhabbet böyle bir şey işte, kardeşlik böyle bir şey. Bulaşıcı bir duygu. Sık sık gözlerini yaşartıyor insanın.

Sonra uzun uzun konuştuk...

Müslüm, çocukları ve eşiyle, görüş günlerinde buluşabiliyormuş. Maddi bir sıkıntısı da yokmuş. Koğuş arkadaşları güzel insanlarmış. Onlar da sürekli ibadet ve tâatteymişler. Çoğu adeta bir hoca gibiymiş...

Onlardan gözleri parlayarak ve saygıyla bahsediyordu Müslüm;

-Ağızlarından **Allah, peygamber** kelimeleri düşmüyor abi. Suçları da, bankaya para yatırmak, bazı vakıflara yardım etmek, talebelere burs vermekmiş zaten. Onları da örgüte para yardımı yapmaktan ve desteklemekten dolayı **örgüt üyeliği** suçlamasıyla tutuyorlarmış içerde. Bu iş biraz da politik bir mesele gibi duruyor abi. Ama bana çok faydaları oldu. Âlim ve bilgili insanlar çünkü.

-Şimdi anladım sendeki değişikliği Müslüm, dedim. Ben de içimden **‘Şüirim bir insanı bu kadar değiştiremez ki’** diyordum. Şanslı bir adammışsın, ne diyeyim. Allah bir yandan sıkarken, diğer yandan genişletir insanı.

Cezaevini okula çevirir böyle. Baksana seni eğitmek için
de ne güzel koğuş arkadaşları göndermiş sana...

Ferahlamış olarak ayrıldım cezaevinden.

Dönüşte bu kez Selda Bağcan'ı dinlemedim.

Yunus Emre'nin ilahilerini açtım:

Dağlar ile taşlar ile çağırayım Mevla'm seni...

*Dağlar ile, taşlar ile,
Çağırayım Mevla'm seni.
Seherlerde kuşlar ile,
Çağırayım Mevla'm seni.*

*Su dibinde mahi ile,
Sahralarda ahu ile,
Abdal olup ya Hû ile,
Çağırayım Mevla'm seni.*

*Gökyüzünde İsa ile,
Tur dağında Musa ile,
Elimdeki asa ile,
Çağırayım Mevla'm seni.*

*Dertleri çok Eyüp ile,
Gözü yaşlı Yakup ile,
O Muhammed mahbup ile,
Çağırayım Mevla'm seni.*

*Hamd-ü şükrullah ile,
Vasf-ı Kulhiivallah ile,
Daima Zikrullah ile,
Çağırayım Mevla'm seni.*

*Bilmiřim dünya hâlini,
Terk ettim kıyl-ü kâlini,
Baş açık, ayak yalını,
Çağırayım Mevla'm seni.*

*Yunus okur diller ile,
O kumru bülbüller ile,
Hakk'ı seven kullar ile,
Çağırayım Mevla'm seni.*

20.

MAHPUSLARIN ARZUHALI

Müslüm'ün anlattığı 'koğuş arkadaşları', beni bir anda 70'li yıllara götürdü.

Henüz talebeyim, fakat bir yandan da iş hayatına atılmışım. Türkiye'den bir ortağımınla beraber 'plastik' ve mumun hammaddesi olan 'parafin' üretiyoruz.

Ortağım, MHP'li, ülkücü bir adam. O yıllarda ülkücülerle solcuların her gün birbirini katlettiği acı dolu günler yaşanıyordu. Kardeşlik gitmiş, "Kabilcilik" oynanıyordu adeta. Her gün kardeş kardeşi boğazlıyor, gençler bu kanlı oyuna kurban gidiyordu. O sırada siyasi figürler de kendi muhaliflerinin peşindeydi.

İşte o dönemde, dili biraz sivri olan bir imam hatip hocası, Diyanet'ten uzaklaştırılınca, bizim iş yaptığımız bir fabrikanın ihracat müdürü oldu. Yabancı dillere ve özellikle Arapçaya olan hakimiyeti nedeniyle firmanın Arap ülkelerine yaptığı, büyük çaplı ihracatı üstlenmişti.

Biz de bu Hüseyin adındaki hocayla *ihracat müdürü* vasfıyla tanıştık. Kısa zamanda da dost olduk. İlmî yorumları ve bakış açısı, insanları derinden etkiliyordu.

Günün birinde Hüseyin Bey, ortağıma dedi ki:

-Atatürk'e hakaretten 1,5 yıl hapis cezam kesinleşti.

Hapis yatmak istemiyordu. Bu nedenle Mısır'a yerleşecekti. Şu an yaptığı işi (ihracat müdürlüğünü) oradan yapmaya karar vermişti.

-Benim yurtdışına çıkmam lazım, dedi ortağıma.

Sen ülkücüsün, çevren geniş, beni bir şekilde yurtdışına çıkarabilir misin?

Ortağım birtakım bağlantılarını kullanarak bu işi organize etti...

İpsala sınır kapısında görevli ülkücü bir polis memuruyla anlaşıldı. Bu polis memuru, Hüseyin Bey'in pasaportuna bakmaksızın sınırdan geçişini sağlayacaktı. Hüseyin Bey de, Yunanistan'dan Mısır'a geçecek, işlerine orada devam edecekti.

Plan bu şekildeydi. Gün ve saat belirlendi. Hüseyin Bey'i Topkapı'dan Varan Otobüsüne bindirip yolcu ettik.

Ancak 1 saat geçmeden İpsala'daki polisten haber geldi.

-Sakın gelmesin arkadaşınız, dedi.

Meğer Çernobil faciası nedeniyle, bakanlıklardan müteşekkil bir teftiş heyeti, baskın yapmış sınıra. Bu nedenle, Hüseyin Bey sınırdan geçirilemeyecekti. Geçmeye kalkarsa tutuklanabilirmiş!

Hemen ortağımın arabaya atladık ve Varan otobüsünü yakalayıp Hüseyin Bey'i geri çevirmek için yola çıktık.

Sınıra 5 kilometre kala Varan otobüsüne yetişmemiz gerekiyordu, ama otobüs ortalıkta yoktu.

Biz gerektiği kadar hız yapmıştık. Yani otobüsün bizden önce sınıra ulaşması mümkün değildi.

Beklemeye başladık...

Varan otobüsü değil, ama başka bir firmanın otobüsü geçti önümüzden. Yolcuların arasında, Hüseyin Bey'i görür gibi oldum sanki...

-Mümkün değil, dedi ortağım. Bizim bindirdiğimiz otobüs Varan'dı, bu başka bir firma.

-Bilmiyorum, dedim. Yemin edemem, ama o gibi geldi bana.

Tereddütlü olmamıza rağmen arabanın peşine takıldık. Ancak biz yetişmeden, otobüs gümrük sahasına girdi. Oraya girmemiz yasaktı. Biz de uzaktan, otobüsten inip pasaport kontrolüne giden yolcuları izlemeye koyulduk.

Gerçekten de Hüseyin Bey yolcular arasındaydı. Otobüsten inip gözümüzün önünde pasaport kontrolüne gitti. Pasaportunu görevliye uzattı ve anında tutuklandı.

Ortağımın yaptığı birkaç telefon görüşmesi ardından, İpsala polis amirinin odasında Hüseyin Bey ile görüşme imkânı bulduk.

Meğer, Varan otobüsü yolda arızalanmış, bu yüzden de şirket, başka bir otobüs gönderip, yolcuları ona nakletmiş...

-Takdiri ilahî, dedi Hüseyin Bey. Biz üzerimize düşeni yaptık. Demek ki Rabbimin planı başkaymış.

Emniyet müdürü de dayanamadı söze girdi;

-Be mübarek hocam, Atatürk'le ne işin olur? Neden uğraşırsın bunlarla? Madem ihracatçısın, yurt dışından birkaç tır kaçak mal getirseydin, sen de biz de yolumuzu bulsaydık, daha iyi olmaz mıydı?

Bu lafı hiç unutmadım...

*

Hüseyin Bey'in cezası mahkeme tarafından kesinleştirildi ve Silivri Cezaevi'ne gönderildi. Olanları aklımız bir türlü almadı. Bir otobüs bozulsun, yerine başka bir otobüs gelsin, aynı gün sınıra *teftiş heyeti* gitsin. Biz Hüseyin Bey'i yakalamaya çalışırken, o polislere yakalansın...

Bayramda, Hüseyin Bey'den (cezaevinden) bir mektup geldi:

-Müsterih olun. Beni yakalatanlar, Silivri'deki mahkumlarmış. Bakmışlar, Ramazan geliyor, oturup topluca dua etmişler: *Allah'ım, bize alim, fazıl, yüreğimizi hoplatacak bir hoca gönder. Bize teravih namazlarımızı kıldırısın, nasihat etsin, ruhumuzu doyursun*, diye...

Meğer Rabbim, onların duasını kabul etmiş. Ve Hüseyin Bey'i, Ramazan'ı güzelleştirmek için göndermiş cezaevine...

21.

**ŞERDEN HAYIR
ÇIKARMAK**

Allah hiçbir insanın duasını geri çevirmezdi, cezaevinde bile olsa...

Hüseyin Bey yurt dışına gitseydi, belki de ömür boyu veya zaman aşımı dolana kadar, Türkiye'ye gelemeyecek, yakınlarını göremeyecek, gurbet diyarında yanıp kavrulacaktı.

Ama şimdi 1,5 yıl göz açıp kapayıncaya kadar geçmişti...

Bu arada Hüseyin Bey, cezaevindeki diğer mahkumların mutlu olmasını sağlamış, onları manevi olarak rehabilite etmişti.

Allah'ın planında herkes kârlı çıkmıştı...

Ortağım ve ben de öyle...

Çünkü biz de, yasadışı bir şey yapmaktan ve kaçmakta olan birine yardım ettiğimiz için suçlanmaktan kurtulmuştuk bu sayede...

Rabbimizin planında, nur içinde nur, kâr içinde kâr vardı.

Bakalım Müslüm için, Rabbimizin planı nasıldı?

Görünen o ki, Müslüm, koğuştakı arkadaşları sayesinde cezaevinde geçirdiği zamanı iyi değerlendirecekti. Orada geçirdiği bu süre, ona gerçekten fayda sağlayacaktı.

Tabii bu durum, beni rehavete sürüklememeliydi. Müslüm'ün tahliyesi ve beraati için elimden geleni yapmaya devam etmeliydim.

Ama içimdeki yangın sönmüştü. Nasıl sönmesin ki?

Biz insanların öyle bir Rabbi vardı ki, hayır zannettiklerimizden şer, şer zannettiklerimizden hayır çıkarabiliyordu...

Bakara Suresi, 216:

“Olur ki, hoşunuza gitmeyen bir şeyde, sizin için hayır vardır. Yine olur ki, hoşunuza giden bir şeyde, sizin için şer vardır. Allah bilir, siz bilmezsiniz.”

Rabbim, kötülüklerimizi bile hayra dönüştürebiliyordu.

Furkan Suresi, 70:

“Ancak tövbe eden, iman edip sâlih ameller işleyenler hariç. Allah onların kötülüklerini iyiliklere çevirir.”

Rabbim, gerçekten de çok bağışlayıcı ve rahmeti kesintisiz olandır.

Bizim bildiğimiz, sadece Allah’ın *emridir*. Ama Allah’ın *muradı* bambaşka olabilir.

Gelin size Allah’ın muradıyla ilgili yaşanmış bir olay anlatayım:

Uzun yıllar önce, birlikte iş yaptığım, ayrıca samimiyetimin de olduğu (hatta kendisine ‘Ağabey’ diye hitap ettiğim) bir dostum, yabancı uyruklu olduğum için, benim üzerime mavi plakalı bir BMW 745 aldı. Bu lüks aracı sırf israf günahından kaçınmak için kendi üzerine almamıştı. Böylece nefsin lüks arzusu tatmin olacak, ancak yüksek bedeller ödenmediği için, israf edilmiş olmayacaktı.

Ancak bu “proje” uzun sürmedi. BMW, çok önemli

bir yerde su kaynatıp onu yolda bırakınca, aracı bana geri verdi. Zira, zaten araba benim adıma kayıtlıydı ve ancak başka bir yabancıya satılabiliyordu.

Böylece hiç beklemediğim bir zamanda, bir BMW 745 sahibi oluverdim. Hem de bedavadan!

Rabbimin işlerine hayret ediyordum.

Bunun üzerine dostuma şöyle söyledim:

-Allah'ın *emri* başka, *muradı* başka olabiliyor. Atalarımız ***kime niyet, kime kısmet*** demiş. Niyet sizeydi demek ki, kısmet bana...

-Kısmet senin olsun kardeşim, dedi. Ama ben senin söylediğin, ***Allah'ın emri başka, muradı başka olabilir***, sözünün manasını anlamadım.

-Ben de çok iyi anladığımı söyleyemem, dedim. Ama bildiğim bir örnek var; Hz. Âdem ile Havva'nın hikâyesi. Allah onlara bir ağacın meyvesini yemelerini yasaklamıştı. ***Bu ağaca yaklaşmayın***, diye emretmişti. Ama aslında Allah'ın *muradı*, yani arzusu, o ağacın meyvesinin yenmesiydi. Bir bakıma Allah, Âdem ile Havva'nın o *emri* çiğnemesini istiyordu. Bu yüzden Âdem ile Havva, yasağı dinlemediler, meyveyi yediler ve cennetten kovuldular. Eğer onlar emri çiğnemeselerdi, insanlık sadece onlardan ibaret kalacaktı. Bizler yaratılmayacaktık.

Kısa bir sessizlik oldu aramızda. İkimiz de bu akıl yürütmenin doğru olduğunun farkındaydık.

Ben de sözlerime devam ettim:

-İşte bu yüzden, Allah'ın muradını anlayabilenler, bazı durumlarda O'nun *emri* yerine, *muradı* olanı yapmayı tercih ederler. Mesela, sizin gibi helalinden kazan-

mış varlıklı insanların, pahalı ve lüks bir BMW 745 alıp kullanmaları, israf olmayabilir. Ancak, belki üzerindeki mavi plaka nedeniyle, bu aracı vergi vermeden kullanmak, bir *günah* sayılabilir. Böylece milletin hakkına girmiş olabilirsiniz. Arabanın su kaynatması bundandır belki de. Rabbim sizi günahattan korumuştur bu sayede...

-Aslında ben de senin gibi düşünüyorum, dedi dostum. Ama babam (aynı zamanda patronum), Renault 12 kullanırken, makam arabası da eski model bir Mercedes 180 iken, bizim bu tür bir araba almamız çok sıkıntılı bir durum.

-Ağabey, dedim. Gelin sizi, babanızın yerine koyalım bir an için. Şirketin tek sahibisiniz ve 3 evladınız var. Bu imparatorluğu sizden sonra yönetecek varisi seçmek istiyorsunuz. Bunun için de her birine 10 milyon dolar verip sınava çekiyorsunuz. Onlardan, Almanya'ya gidip ülkemize yararlı bir yatırım yaparak dönmelerini istiyorsunuz. En isabetli yatırımı yapan sizin varisiniz olacak...

-Eeeee? dedi merakla.

Ben de devam ettim anlatmaya,

-Diyelim ki, en büyük evladınız, diğer iki kardeşinden ayrılıp güzel bir yatırımla dönmüş. Diğer iki kardeş ise Almanya'da birlikte vakit geçiriyor. Ortanca oğlunuz, ***fırsat bu fırsat, hadi felekten bir gece çalalım***, diyor küçüğüne. Ancak o gece tüm parasını kaptırıyor, dolandırılıyor ve hapse düşüyor. Küçük evladınız da hemen yardımına koşuyor ve hapisteki kardeşini 10 milyon dolar kefaletle kurtarıyor. Ertesi gün de iki kardeş, birlikte yurda dönüyorlar...

Dostumun merakı iyice artmıştı.

-Şimdi size soruyorum, dedim...

-Sor, dedi.

-Evlatlarınızdan yalnızca büyük oğlunuz sizin emrinizi yerine getirmiş. Diğer ikisi ise yatırım yapmamış, üstelik paralarını da kaptırmış durumdalar. Varis olarak kimi seçeceksiniz? Ortanca oğlunuz olmayacak, bu belli. Emrinizi yerine getiren büyük oğlunuz mu, yoksa abisini hapisten kurtaran küçük oğlunuz mu varisiniz olacak?

Dostum tereddütsüz gülümsedi ve şöyle cevap verdi:

-Tabii ki küçük oğlum!

-Neden? diye sordum. *Emrinizi* yerine getirmedi ki...

-Ama, dedi. Ağabeyini hapiste bırakmayarak, benim *muradımı* yerine getirdi. Bu yüzden de tabii ki onu seçeceğim varis olarak.

22.

**SİZ BİLMEZSİNİZ
BEN BİLİRİM**

İşte bütün soruların mutlak doğru cevabı: “**Siz bilmezsiniz, ben bilirim**” diyor yaratıcı Rabbim. *Amennâ ve saddaknâ.*

Bu yüzden öğrenmeye çalışıyoruz.

Allah, -tabiri caizse- bir okul kurmuş; adı dünya, kâinat... Ve kendisi, isimleri vasıtasıyla, kullarına ders veriyor, onları eğitiyor burada.

Yarattıklarına, canlı örnekler vererek, yaşatarak öğretmek, O’nun metodudur.

Buğdayın toprağa düşüp yeniden filizlenme çilesi, bundandır.

Aslında bu çile değil, muhteşem ve maceralı bir yolculuktur.

Tıpkı bir bilgisayar oyunu gibi. İnsanın tüm duygu ve düşüncelerini harekete geçiren, bedeni uyuşukluktan kurtaran ve oyunun sonunda vaat edilen büyük ödüle gözlerini çevirten harika bir oyun bu. Sevdiğin, beğendiğin her şeyle sonsuza kadar birlikte olma fırsatı sunan bir oyun!

Başrol sensin. Oyunun kahramanı da sensin. Ve rol gereği çekilen o sıkıntıların, acıların sonrasında gelen, başarının tadı ve mutluluğu var...

*

Ayrılıklar bize farkındalık kazandırır, bu yüzden düşünelim.

Müslüm kardeşimiz, hapiste olmasaydı çocuklarının yaramazlıklarına tahammül edemeyerek onlara sesini yükseltecekti bazen. Hatta zaman zaman eşini de azarlayacak ve aynı şekilde eşi de Müslüm'e karşı, benzer duygular içinde olacaktı. Ancak, aralarına giren bu ayrılık, birbirlerinin kıymetini onlara yeniden hatırlattı. Küçük meseleler için kalp kırmanın, küsmek için fırsat aramanın ne kadar anlamsız olduğunu fark ettiler böylece.

Özgürlük de öyle değil mi?

Zaman dediğimiz ve öldürmeye çalıştığımız şey, aslında en kıymetli varlıklarımızdan biri haline geldi.

Hepimiz bir okuldayız ve sınavdayız. Ve her şey ama her şey geçici. Bu dünyada daimî kalmak yok. Burada ebediyeti, sonsuzluğu kazanmanın yolları öğretiliyor. Dahası, bu okulda sınıfta kalmak yok. Başarısız olmak yok. Merhamete ve ihsana bakın ki, kaybetmek de yok bu okulda. Başarı garanti.

Yapacağımız, yalnızca sonsuzluktaki yerimizi seçmek, beğenmek. Sonsuzluk diyarında 2 yer hazırlanmış bize. Ve aslında o yerler, şimdi, burada bizim kendi seçimlerimizle şekilleniyor...

Yani bizim için; iyiliklerin, muhabbetin, aşkın hüküm sürdüğü yeri oluşturmak da mümkün; kötülüğün, çirkinliğin, nefretin hüküm sürdüğü yeri seçmek de.

Sonsuzlukta bu iki zıt yerin bir arada olması mümkün değil çünkü.

Zıt şeylerin bir arada bulunması, bu dünyaya mahsus...

İşte sınav dediğimiz karmaşa da buradan kaynaklanıyor.

İyi ki; iyilikle kötülük, çirkinlikle güzellik, doğruyla yanlış karışmış bu dünyada.

Çünkü biz, ancak zıtlıklar sayesinde güzelliğin, iyiliğin, doğruluğun kıymetini anlayabiliyoruz.

Kötülük olmasa iyiliğin, ayrılık olmasa sevginin değerini bilebilir miydik?

Müslüm'e ve ailesine bakın. Birbirlerinin değerini nasıl da anladılar, aralarındaki muhabbet nasıl da katlandı.

Cezaevinin onlardan aldıkları kadar, onlara kattıklarına da bakın.

İşte ben de, bu olayları görerek kendi cevabımı aldım.

Peygamberlerin sıkıntılar çekmesi, evlat acısı yaşamaları, zorluklara göğüs germeleri Rabbimin onlara olan özel planındandı...

Olaylara bütüncül bakınca, bize acı gelen gerçeklerin aslında birer *güzellik perdesi* olduğunu fark ediyoruz.

Rabbim, güzellikleri zulüm perdesiyle örtüyor ve aklını kullanan, o perdeyi kaldırıncı *güzelliği* fark ediyor.

*

Hapse düşmemek için yurt dışına kaçmaya çalışan Hüseyin Bey'i hatırlayın. Perdeyi kaldırıncı ne gördük hep birlikte? Onun ve koğuş arkadaşları için Rabbimizin hazırladığı güzelliği gördük...

1,5 yıl boyunca birlikte, eğitimle dolu zamanlar geçirdiler. Hoca da hazırды, talebeler de. Hiçbirinin kaçma şansı yoktu üstelik o okuldan!

Artık Müslüm'ün de cezaevine değil, adeta yatılı bir yüksek tahsil programına gitmiş olduğunu düşünerek, savcıya yardım ettim. Ona Müslüm'ün şirketlerinin ticaret sicil kayıtlarını götürdüm, iş insanı olduğunu belgeledim. Batmasının, devletin değiştirmeyeceğine söz verdiği *kur politikasını* değiştirmesinden kaynaklandığını gösterdim. Taksiciliğe başladığı günden itibaren aracının yaptığı kilometreleri, her gün ödediği paraların listesini sundum. Bunlar, Müslüm'ün gerçekten taksicilik yaptığını ve çetenin bir üyesi olmadığını kanıtlayan belgelerdi.

Belki savcı ikna olur da takipsizlik kararı verir diye düşünüyordum. Ama olmadı. Savcı aksine Müslüm'ü, *örgüt üyeliği* suçlamasıyla iddianameye koydu ve davasını açtı. Bana da şöyle bir açıklama yaptı:

-Müslüm'ün masum olduğuna inanıyorum Avukat Bey. Ama o uyuşturucu tacirlerinin ceza almasının başka bir yolu yok!

23.

**FAZLA CEZA İÇİN
MASUM SUÇLAMAK**

Ağır Ceza Mahkemesi, savcının hazırladığı İddianameyi kabul etti ve tensip zaptını hazırladı.

Ne yazık ki ilk duruşmayı 6 ay sonrasına verdi.

Şansımı denedim; mahkemeden, müvekkilim olan sanığın adli kontrol şartıyla tahliyesini talep ettim. Fakat reddedildi. Duruşma tarihinin öne çekilmesini de istedim. Onu da kabul etmediler.

İddianameyi hazırlayan savcıyla, davanın savcısını bir araya getirip görüştüm. İki savcı da dosyaya bakarak, Müslüm'ün masumiyetinde hemfikir oldular. Ancak Müslüm'ü, suçlamanın dışına çıkardıklarında, örgüt suçlaması yapılamadığı için, diğer sanıklar da az ceza alacaklardı.

Yasaya göre, uyuşturucu ticareti suçunun cezası Türk Ceza Kanunu'nun 188. maddesine göre belirlenmişti:

“Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri, ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak ülke içinde satan, satışa arz eden, başkalarına veren, sevk eden, nakleden, depolayan, satın alan, kabul eden, bulunduran kişi, 10 yıldan az olmamak üzere hapis ve adli para cezası ile cezalandırılır.”

Ayrıca, eğer bu suç 3 veya daha fazla kişi tarafından işlenirse, ceza yarı oranında artırılır. Suç, bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenirse, ceza bir kat artırılır.

Bu durumda, savcılar, eğer dosyada örgüt suçlaması yapılmazsa, uyuşturucu tacirlerinin cezasının 10 yıl ile

sınırlı kalacağını düşünüyorlardı. Örgüt suçlaması ise cezayı 20 yıla çıkarıyordu.

İşin ironik yanı şuydu: Savcılar, uyuşturucu ticareti yapanları cezalandırmak için, masum olduğuna inandıkları bir insanın suçlanmasına gönüllü oluyor ve bu durumu bir “çözüm” olarak görüyordu.

Örgüt yokken örgüt varmış gibi bir suçlamaya göz yummaları, hem masum bir insanın tutuklanmasına hem de suçlulara fazladan ceza verilmesine yol açıyordu. *Buyurun cenaze namazına*, derler ya, tam olarak öyle bir durumdu...

Bu savcıların görevi, maddi gerçekliği bulmak mıydı, yoksa yasa koyucu gibi davranmak mı?

Müslüm’ü içeride tutarak, uyuşturucu tacirlerini daha uzun süre hapiste tutmayı sağlamaktan gurur duyuyorlardı. Müslüm’e de bu tacirlerin cezasını artırmak için “fedakarlıkta bulunması” gerektiğini ima ediyorlardı. Sonuçta Müslüm, suçlularla arkadaşlık kurmuştu, cep telefonunu kullanmalarına izin vermişti. ***“Daha uyanık olsaydı, o insanların niyetini anlar, şüphelenirdi”*** diyorlardı.

Bir insanın, makam sahibi olunca nasıl kısa sürede *“firavunlaştığını”* görmek işten bile değildi. Siyasetçiler de bu durumu çok iyi bilirler, seçilmeden önce başka, seçildikten sonra bambaşka bir kimliğe bürünürler...

Bu değişim, aslında her insan için geçerliydi. Hatta en küçük memurdan kapıcıya kadar herkes, o küçük iktidar alanında “patron” kesilebiliyordu.

Anne-babaların bile bu duruma düştüğünü sıkça

görüyoruz. Anneler çocuklarının her şeyine karışmak ister, hayatlarını bütünüyle kontrol etme çabasına girerdi.

Anneler, çocukları çatır çatır doğurmuşlardı ve her şeyi onlar bilirdi, değil mi? Ancak bu müdahaleci tutum, karşılıksız kalmazdı tabii ki. Anne figürü çocukların gözünde cadiya dönüşürdü. Bu sebeple, annelere isyan etme arzusu her kültürde vardı. *Hayatımızı yöneten, bizi köleleştiren*, annelerdi, öyle değil mi? Çocuklar da bu duruma isyan etmeli, annelerini “cadi” gibi görmeliydi. Halbuki sevgi dolu bir anne nasıl olur da bir “cadi”ya dönüşebilirdi?

Aynı şekilde, adaletin savunucusu bir savcının da, adeta yasa koyucu gibi davranıp hakikati değiştirmesi ve var olmayan bir örgüt icat etmesi mümkün müydü? Ama oluyordu. Hepimiz, hayatımızın farklı dönemlerinde bu dönüşümü yaşıyorduk. Sevdığımız birine karşı davranışımızı, evlenip o ilişkiye “sahip” olduğumuzda, nasıl da değiştiriyorduk... Makam, bizi iktidar mücadelesine sokuyordu. Ve bazen hakarete, hatta cinayete varacak kadar ileri gitmemize sebep olabiliyor, bizi cinnet haline bile sürükleyebiliyordu.

Evet, bu savcılar da belki Müslüm’ü öldürmediler, ama onu yersiz bir suçlamayla içeri atmaktan da çekinmediler. Bir savcı, suçluluk ihtimali olduğunu düşünebilirdi, ama bu ihtimale dayanarak, masum bir insanı mahkûm etmemeliydi. Adalet, bu değildi...

Savcılarını bu konuda uyardığımda, aldığım cevaplar oldukça tanıdık: ***“Bizim görevimiz suçlamak, ceza istemek. Yargılama işi mahkemenin, savunmak da sizin göreviniz, Avukat Bey. Doğruyu bulma işi, mahkeme heyetinin işi. Eğer bir hata varsa, mahkeme düzeltir.”***

Ayrılırken davanın savcısı bana “***Merak etme Avukat Bey, müvekkilin için beraat talep edeceğim***” dedi.

24.

YATILI OKUL

Fark ettiniz değil mi? Müslüm Bey'i görmek için cezaevine giderken, Selda Bağcan dinliyordum yolda. İçimde bir hüznün vardı çünkü. Masum bir insanın haksız yere tutulmasına üzüliyordum. Ama dönüşte, Yunus Emre'yi dinledim. Onun hakikat dolu sözleri, içimi ümit ve muhabbetle dolduruyordu...

Rabbimin şerhleri nasıl hayra dönüştürdüğünü görmek, bana huzur ve keyif vermişti. Evet, Müslüm masumdu ve tutuklanması haksızdı. Ama koğuş arkadaşları, onun için adeta bir ilaç olmuştu. Ona unuttuğu değerleri hatırlatmış, gideceğimiz sonsuzluk diyarını hesaba katarak yaşamasına vesile olmuşlardı. Cezaevi, Müslüm için bir yatılı okula dönüşmüş, orada manevi bir eğitim görmeye başlamıştı.

Benim her olayda güzel bir taraf bulmam ve her şeyi iyimser bir gözle yorumlamam, psikoanalist arkadaşımı harekete geçirdi ve bu konuda beni uyardı.

Onunla yaptığımız yazışmaları dikkatinize sunmak istiyorum:

-Avukat Bey, dedi psikoanalistim. Azap ve şer yalnızca inançsızlara mı mahsustur? Namazdan namaza bile fark vardır. Bazı insanlar namazlarını kırlarlar, ama daha ayakkabılarını giymeden korkunç ameller işlerler. Kur'an da bu ikiyüzlülüğü tarif eder. Psikoanaliz de bunu, kendi dinamikleriyle açıklar. Herkes için genellemeler yapmak ya da ideale kaçmak, aslında inkarın bir

başka biçimidir. Gerçeği kamufle eder. Dürüstlük tatlı sözde saklı değildir; ancak yaşanır...

Psikoanalistim şöyle devam etti:

-Siz, optimist bir yaklaşımla rasyonalize ediyorsunuz; her durumu kabul etmenin verdiği özgürlüğü alkışlıyorsunuz, *Allah'ın takdiri* diyerek. Fakat cezaevinde özgür irade yoktur. İman ve ibadet elbette güzeldir, ama orada yalnızca *ayak uydurma* vardır. Siz, masumlara cenneti garanti ediyorsunuz, ben buna katılmıyorum. Masum olmayanlar ise bir süre bekledikten sonra, hırslarıyla köb tülöklere dönmeye devam ediyorlar. İnsan, her kötölük kapasitesine sahiptir, ama bu kapasiteyi kontrol etmek zorundadır.

Ben de kendimi savunmaya çalışarak (özellikle de iyimserliğim konusunda) şunları yazdım ona;

-Acı çeken insan, elbette bu acıdan kurtulmak ister. Ben, olaylara iyimser yaklaşımımın ve idealize etme yöntemimin çok faydasını görüyorum. Öncelikle, benim acımı hafifletiyor bu yaklaşım. Selda Bağcan yerine Yunus Emre dinlettiriyor bana...

Psikoanalistimin cevabı işe şöyle oldu;

-Evet, bu bir savunma mekanizması. Ama idealize ederek, yaşadığımız acıları inkâr etmiyor da değiliz... Psikoanalistlerin çoğu bu yolu tercih eder. Böylece sahte tatminlerle, şiddet kamufle edilir. Ama aslında vahşilik ve egomani çözölmez, sadece zapt edilir.

-Ama, dedim. Ben, bu *idealize etme yöntemimi* yalnızca kendimi kandırmak için değil, *gerçeği görmek* için de kullanıyorum. Bana göre gerçeğin üzerindeki perdeyi kaldırmak, onun hakiki yüzünü açığa çıkarır.

Bunun üzerine Psikoanalistim, durumu başka bir bakış açısıyla ele aldı:

-Savunma gardı olarak idealize etmenin faydaları yok değil, ama derinlerde gerçek bir agresyon var. Bu bastırılmış öfke ve idealize edilmiş hayal kırıklığı, suyun altındaki fokurdayan lav gibi, bir gün yüzeye çıkabilir. Agresyonun olmadığı bir aşka, bir dünyaya mı inanıyorsunuz? Apaçık bir düşman olarak tanımlanan şeytan var. Ve her an mevcut.

Ben de, içimdeki bu ümit ve iyimserliği devam ettirerek şöyle dedim:

-Evet, doğru! Ama şeytanın gücü, Rahman'ı görenlere karşı sıfırdır. Onun gücünü yok edebilen Rabbimizi görmek varken, neden şeytanı göreyim?

Psikoanalistim bu konuşmayı sonlandırmak gerektiğine kanaat getirerek,

-Sizi rahat bıraksam iyi olacak galiba, dedi...

25.

FİKİRLERİN ÇATIŞMASI

Bu konuşmanın böyle sonlanmasını istemiyordum. Psikoanalistime şöyle dedim:

-Rahat bırakmayın. Hakikatler, fikirlerin çatışmasından ortaya çıkar. Öyle değil mi?

-Haklısınız, dedi.

Ben de şöyle bir soru sordum kendisine;

-İnsanın başına bir felaket geldi mi, nasıl davranmalı, ne yapmalı? Benim tecrübelerime göre, insan başına geleni kendinden ya da Allah'tan bildiğinde, felaketi çok daha kolay atlatıyor. Hatta bu felaket bir kazanca, kâra bile dönüşebiliyor. Tıpkı bir buğday tanesi gibi, sonunda ya ekmeğe ya da pastaya dönüşüyor. Oysa insan, başına geleni başkalarından bilirse, öncelikle kin, öfke, düşmanlık doluyor içine. Kızmak, öfkelenmek ise ona ancak zarar veriyor.

Sözlerime şöyle devam ettim;

-Oysa bu felaket, Allah tarafından gönderildi. Onu uyandırmak ve farkına vardırma için. Anlaması gereken, bu dünyanın geçici olduğu ve elde edilen hiçbir şeyin kalıcı olmadığıydı. İnsan aciz, zayıf ve fakirdir. İnsanın başına gelen olayların asıl amacı da bu hakikatleri anlayıp, kalan ömrünü buna göre yaşamasıdır. Müslümün başına gelenler de bunun somut örneği. Masum bir adamın hapiste olduğunu düşündüğümüzde, Selda Bağcan'ın türküleriyle hüzne boğulduk. Ama hakikati fark edip o örtüyü kaldırıncaya, Yunus Emre'nin ilahilerinde huzur bulduk.

Psikoanalistim yorumunu yazmadan önce, bir ek yapmak istedim sözlerime ve şunları yazdım;

-Müslüm kendisi de itiraf etmişti, Allah'tan uzaklaştığını, dünya işlerine daldığını söylemişti. Allah, merhametiyle onu hapse attırdı, zorunlu bir inzivaya çekti. Orada, ona ders verecek dostları hazırladı. Tıpkı Hüseyin Hoca'yı Silivri'ye mahkûm olarak göndermesi gibi... Cezaevi böylece Müslüm için bir inziva odasına, bir yatılı okula dönüşüverdi. Allah'ın rahmeti işte buydu. Biz de çocuklarımızı zorla okula göndermiyor muyuz? Hz. Yusuf, hapiste kalmasaydı, Mısır'ın hazinelerinden sorumlu olacak, ailesini bir araya getirecek ve Züleyha'sına kavuşacak mıydı?

Psikoanalistim şöyle yazdı:

-Ateş düştüğü yeri yakar. Ama ateşten geçmeyen, cennete ulaşamaz.

-Doğru, dedim. Ama Allah yolunu da gösterir. Tıpkı Hz. İbrahim gibi biz de ateşi cennet bahçesine çevirebiliriz, Allah'ın izniyle...

Sonra şöyle devam ettim:

-Müslüm'ün örneği yetmediyse, bir de kendi yaşadığımı anlatayım size. Müsaade ederseniz, uzun yıllar önce başıma gelen, sarsıcı ve öğretici bir olaydan bahsetmek istiyorum size.

-Tabii ki, dedi.

Ben de anlattım hikayemi:

Bir fabrikanın plastik ambalaj işlerini yapıyordum. Her sabah önce Fabrikanın Topkapı'daki merkezine gider, siparişleri toplardım.

Cep telefonlarının olmadığı bir zamandı. Bir gün, Fabrikanın santralinden arandığımı öğrendim. Telefona endişeyle koştum. Evden aramışlardı. Telefondaki ses evdeki çalışana aitti: ***Duvardan düştü çocuğunuz. Eşiniz onu Amerikan Hastanesi'ne götürdü. Kulaklarından kan geldi yavrucağın***, dedi.

Dizlerimin bağı çözüldü, ayakta duramaz hale geldim. ***Hangisi***, diyebildim sadece. ***Ahmet*** dedi. Arabamla, hastaneye doğru yola çıktım hemen.

Yol boyunca dilimde sürekli aynı ayet: ***Hasbünallahü ve nimel vekil*** (Allah bize yeter, O ne güzel vekildir.). Aslında ***Ya Şâfi*** (şifa veren) demem gerektiğini biliyordum, ama her defasında dilimden bu ayet dökülüyordu. Zihnim oradan oraya savruluyordu.

Oğlum Ahmet henüz 4 yaşındaydı. Ve diğer çocuklarımdan biraz farklıydı benim için. Annesi, onun doğumunda, damarlarında sorunlar yaşamış, ayağındaki toplar damarlar, görevini yerine getiremez hale gelmişti. Bu yüzden Ahmet'in bakımında hep yanıdaydım ve bu nedenle de aramızda özel bir bağ oluşmuştu.

Allah'ım vekaletim sende, diyerek dualar ede ede hastaneye vardım. Yoğun bakım ünitesinin kapısında eşim vardı, yüzü kireç gibi bembeyazdı. Ağlamıyordu; beni görünce başını sadece ümitsizce salladı. Az sonra doktor geldi: ***Yapacak bir şeyimiz yok, işimiz Allah'a kaldı. Burada beklemeyin, bir gelişme olursa biz sizi ararız. Ama fazla ümitlenmeyin***, dedi.

Oğlumu görebilir miyim, dedim. İzin verdiler. İçeri girdiğimde, 4 yaşındaki Ahmet'imi çıırılçıplak, makinelere bağlı halde buldum. Gözümde canlandırdığım evladım,

önümde yatıyordu ve doktorun *fazla ümitlenmeyin* sözleri beynimde yankılanıyordu. Tam o anda, şeytan kulağıma fısıldadı: ***Hani Rabbin merhametliydi? Bu yavrunun ne suçu var? Adalet mi bu?***

Oğluma duyduğum sevgi, o an şeytanın bu sözlerini onaylıyor gibiydi. Eğildim, öptüm, kokladım onu. Gözyaşlarım yüzüne akarken, yüreğimden bir ses bana şöyle sordu: ***Bu güzellik, bu evlat kimin? Onun oluşumunda, yaratılışında senin payın ne kadar?*** Bu soruyla irkildim. Ahmet'in yaratılmasında, yaşatılmasında benim ne kadar payım vardı? Yumurtayı dölleyen spermi ben yaratmadım ki! Yalnızca Rabbin yaptı her şeyi. Çocuğun dünyaya gelmesi için bana sadece bir lezzet yaşattı. Doğduktan sonra onu Rabbinin verdiği nimetlerle besledim.

Evladın kokusu cennet kokusudur denilmişti. O halde evladım, bana yaşattığı mutluluğun bedelini çoktan ödemişti. Benim katkım ne kaddı ki? Estağfurullah Allah'ım, dedim. ***Allah'ım, affet beni. Ahmet'im senin kulun, senin canın. Biz Ahmet'i seviyoruz ama onu, sana layık olduğu gibi sevmemiz mümkün değil. Sen onu bize emanet ettin, ama biz onu koruyamadık. Duvardan düşmesine mâni olamadık. Affet bizi, Allah'ım. Eğer onun hakkında hayırlıysa, bize onu bağışla.***

Sonra yeniden eğildim, kokladım, öptüm oğlumu. Gözyaşlarımla ıslattım onu. Eşimle eve döndük, ikimiz de ruh gibiydik. Sessizce abdest aldık, namaza durduk. Hayatımda o günkü gibi bir namaz nasip olmamıştı bana. Selam verdiğimiz an telefon çaldı. Korka korka telefonu açtık.

Hastaneden arıyorlardı: ***Müjde, evladınız kendine***

geldi. Hemen gelin, dediler. Sevinçten uçarak gittik hastaneye. Ahmet, kendine gelir gelmez ablası Betül'ü istemişti. Biz de Betül'ü yanımızda getirmiştik.

Ahmet, 17 gün sonra taburcu oldu.

Şimdi hukuk ofisinde benimle birlikte çalışan ortağım.

Elhamdülillah. Elhamdülillah. Elhamdülillah, Rabbim.

26.

ATEŞ YAKMAZ

Hz. İbrahim'in, Nemrut (kendini ilâh sanan zalim bir kral olduğu varsayılır) tarafından yaktırılan o büyük ateşe, mancınıkla fırlatılma kıssasını düşünün.

Görünen o ki, Allah'ın dostum dediği bir Peygamber için, imkânsız görünen bir kurtuluştur bu. Ve işte tam o noktada Allah, kullarına felaketleri cennete dönüştürmeyi gösteriyordu.

Kur'an'da anlatılan bu kıssa, hakikatin ta kendisiydi...

O ateş, öyle büyük ve öyle sıcaktı ki, Nemrut'un adamları, verilen görevi yerine getirmek yani Hz. İbrahim'i ateşe atmak için bile yanaşamıyorlardı yanına. Bu nedenle onu mancınıkla fırlattılar ateşin ortasına!

Hız. İbrahim, ateşe doğru yol alırken, melekler hayret içindeydi. Yürekləri merhametle doluydu. Bir şeyler yapıp bu zulmü durdurmak istiyordu, pek çok insan gibi onlar da. Hayvanlar da öyleydi; filler duadaydı mesela. Karınca bile ağzına minicik bir damla su alıp, bu zulmü durdurmak için ateşe doğru koşuyordu.

Hız. İbrahim, Allah'a duyduğu güvenle, zerre kadar endişe hissetmeden, teslimiyet içinde, bekliyordu.

Mancınıktan fırlatılıp da ateşe doğru süzülürken havada, yağmur yağdırmakla görevli melek, yanına gelip ona dedi ki;

-Ya İbrahim! Sen Allah'ın dostusun. Emret, ateşi söndüreyim, seni kurtarayım.

Hız. İbrahim'in cevabı şaşırtıcıydı:

-Bu halimden Rabbimin haberi yok mu?

-Elbette var, diye karşılık verdi melek.

İbrahim de şöyle cevap verdi ona;

-O halde çekil aradan. Rabbim ne dilerse ben onun hükmüne razıyım.

Rüzgârla görevli melek geldi sonra. Benzeri bir konuşmayı o da yaptı İbrahim'le. Ve benzeri bir cevap alarak ayrıldı yanından.

Alevlerin arasına giren Hız. İbrahim, bir de ne görsün? Ateş onu yakmıyor! Bir anne şefkatiyle sarıyor onu, yumuşak bir şekilde kucaklıyor.

Ateş dile geldi o esnada:

-Bize Allah'tan şöyle bir emir geldi: 'Ey ateş, İbrahim'e serin ve selâmet ol! (Enbiya Suresi, 69. ayet).

İbrahim ateşin ortasında, serin ve selâmet içinde duruyordu.

Ateşin içinden hiç yanmadan çıktığını gören insanlar ya iman ediyor ya da **bu bir büyüdür**, diyorlardı. Nemrut da **bu bir büyüdür**, diyenler arasındaydı...

O gün ateşe **Yakma!** diyen Allah, bugün de var... Hepimiz için var...

O, bizim ellerimizle tutuşturduğumuz ateşleri de söndürmeye muktedir.

Tıpkı Müslüm'ün ateşini söndürdüğü, onu cezaevindeki bir yatılı okula yerleştirdiği gibi!

İnsana, kendi yaktığı ateşleri nasıl söndürebileceğini

gösteren bu hikmet dolu olaylar, Allah'ın rahmetinin bir parçasıydı şüphesiz.

Bana Yunus Emre'nin sözleri ilham veriyordu yine. Sevda ateşiyle yazılmış bu ilahiler, dinledikçe huzur dolduruyordu içimi:

*Aşkın aldı benden beni
Bana seni gerek seni
Ben yanarım dün ü günü
Bana seni gerek seni*

*Ne varlığa sevinirim
Ne yokluğa yerinirim
Aşkın ile avunurum
Bana seni gerek seni*

*Aşkın âşıklar oldurur
Aşk denizine daldırır
Tecelli ile doldurur
Bana seni gerek seni*

*Aşkın şarabından içem
Mecnun olup dağa düşem
Sensin dünü gün endişem
Bana seni gerek seni*

*Suflilere sohbet gerek
Ahîlere ahret gerek
Mecnûnlara Leylâ gerek
Bana seni gerek seni*

*Eğer beni öldüreler
Külüm göğre savurular
Toprağım anda çağıra
Bana seni gerek seni*

*Cennet cennet dedikleri
Birkaç köşkle birkaç huri
İsteyene Ver anları
Bana seni gerek seni*

*Yunus'dürür benim adım
Gün geçtikçe artar odum
İki cihanda maksudum
Bana seni gerek seni*

27.

DİĞER SANIKLAR

Müslüm'ün başını derde sokan (uyuşturucu işini yapan) diğer sanıkların avukatlarıyla temasa geçtim. Ofisime davet ettim ve aynı davada sanık müdafii olarak birlikte hareket etmenin yararlı olabileceğini söyledim.

Sağ olsunlar, kırmadılar ve geldiler. Duygusal bir yapım olduğunu, davayla çok fazla duygusal bağ kurduğumu itiraf ettim onlara. Ama onların böyle yapmaması gerektiğini de söyledim.

Doktorlar, ameliyatta hastayı değil, kesilecek yeri görür. Avukatlar da öyle olmalıydı. Yoksa herkesin derdini yüklenmek, meslekten pes etmeye yol açardı.

Meslektaşlarım da oldukça iyi insanlardı. Onlara savcılarla yaptığım görüşmeleri aktardım. Müvekkillerine, 10 yıl yerine 20 yıl hapis cezası verilmesi için nasıl bir kumpas kurulduğunu anlattım.

Avukatın görevi, müvekkilinin hak ettiği cezayı almasını sağlamak olmalıydı, ne eksik ne de fazla...

Durumu onlar da anladı. Uyuşturucu tacirlerinin 10 yıl yerine 20 yıl hapis yatmalarını adil bulmadıklarını ifade ettiler.

-Müslüm Bey'in sırf bu yüzden sanıkların arasına konduğunun farkındayız, dediler.

Sözlerine, bu kumpası nasıl bozacaklarını bilmediklerini de eklediler.

-Ben de elimden geleni yaptım ama sonuç alamadım, dedim. Sizler ceza hukukunda uzman avukatlarınsınız, belki bir çözümünüz, öneriniz vardır. Böylece hem Müslüm Bey'in haksız yere tahliyesini sağlamış oluruz, hem de sizin müvekkillerinizin cezası 10 yıl ile sınırlı kalır.

Meslektaşlarım, şöyle bir cevap vererek ayrıldılar ofisimden...

-Bu konuya çalışmamız gerekiyor!

*

Bekir Hoca'yı aradım, Müslüm ve ailesinin durumunu sormak istedim.

-Allah razı olsun ağabey, dedi. Çok iyiler. Sen tahliyesinin mümkün olmadığını söyleyince, Müslüm'ün kayınpederi ve kayınvalidesi İstanbul'a taşınmışlar. Torunlarına Kur'an dersi veriyorlar. Her hafta da çocuklarla birlikte Müslüm'ü ziyarete gidiyorlar cezaevine. Müslüm de içeride çok iyi insanlarla tanışmış, onlarla birlikte vakit geçiriyor, şimdilik bir şikâyeti yok.

-Ben bir şey yapmadım ki Bekir Hocam, dedim. Sonuçta hâlâ tahliyesini sağlayamadım.

-Sen cezaevini ısıtmışsın ağabey, dedi. Daha ne yapacaksın?

-Nasıl yani, ne ısıtması?

-Silivri'nin soğukluğunu gidermişsin. Şiirinle ona **güneşi** vermişsin. Güneşi yüreğine saklayıp kaçak sokmuşsun Silivri'ye. Öyle dedi Müslüm...

-Eh, o kadar da faydam olsun tabii, dedim gülümseyerek. Bir yere, boş elle gidilmez ki. Hem Silivri

çok soğuk. Ben de en güzel hediye güneş olur diye düşündüm. Güneşi yüreğime saklayıp, kaçak soktum içeriye...

-Gerçekten ısıtmış yüreğini Avukat Bey, dedi. Allah senden razı olsun. Peki, şimdi ne olacak? Müslüm'ün davasıyla ilgili yapacak bir şey kaldı mı?

Bekir Hoca'ya, dava heyetinin ve hakimlerin isimlerini verdim. Başkan Diyarbakırlıydı. Bunu da özellikle belirttim...

-Hocam başkan Diyarbakırlı, dedim. Belki doğrudan tanıdığınız birisidir. Ya da belki başkanın yakınlarından birini tanıyorsunuzdur. Bir tanıdık bularak hâkime ulaşmanızın faydalı olabileceğini düşünüyorum.

-Araştıracığım Avukat Bey, dedi Bekir Hoca.

*

Diğer avukatlar, dosyaya çalışmak üzere gitmişti.

Bekir Hoca da araştırmaya koyulmuştu.

Ben de boş duracak değildim. Yargıtay emsal kararlarını araştırmaya karar verdim. Müslüm'ün masumiyetini kanıtlayacak faydalı bir emsal karar bulabilir miyim diye...

28.

SAVUNMA

Müslüm’ün savunmasını hazırlarken dersime iyi-
ce çalıştım, her detayı tekrar tekrar inceledim.
Mahkemeye sunduğum savunma dilekçesi, teknik ifa-
deler içeriyor, ama yine de sizlere anlatmak istiyorum.
Çünkü hepimiz, biraz hukuk bilmeliyiz, öyle değil mi?

İşte dilekçeden bazı bölümler:

Bakırköy Ağır Ceza Mahkemesi Sayın Başkanlığına,

Sanık: Müslüm

Konu: Müvekkil Müslüm’ün tahliyesi talebi ve
savunmamızın sunulması

Açıklama: Maddi gerçeklik ve hukuki düzen,
Müslüm’e yöneltilen suç isnadının adalet ve hakkaniyet
ilkeleriyle bağdaşmadığını gösteriyor. Müvekkilim,
terör örgütü PKK’dan kaçıp, memleketi Diyarbakır’ı
terk ederek İstanbul’a göç etmiş, burada devletin sabit
kur politikasına güvenerek USD ile leasing yapmış,
iflas edince de geçimini sağlamak için taksi şoförlüğü
yapmaya başlamıştır. Peki, yolcu taşıyarak geçim derdine
düşen bu insan, nasıl olur da bir uyuşturucu şebekesinin
üyesi olarak addedilebilir?

Maddi Gerçeklik ve Kast Unsuru: Türk Ceza
Kanunu’nun 40. maddesi, *“Suça iştirak için kasten ve
hukuka aykırı işlenmiş bir fiilin varlığı yeterlidir”* der.
Dosyaya baktığımızda, Müslüm’ün suç örgütü veya
uyuşturucu ticareti hakkında hiçbir bilgiye sahip olmadığı
ve kasti bir fiilde bulunmadığı ortadadır. Müslüm, evine

helal yoldan ekmek götürmek peşindeyken hata yapmıştır ve bu hata onu suçlu yapmaz. Ceza hukukunda bir fiilin haksızlık teşkil ettiğinin farkında olmaması, kastın oluşumuna engeldir. TCK 30. madde, failin “işlediği fiilin haksızlık teşkil ettiğini bilmesi gerektiğini” belirtir. Müslüm gibi biri için, yolcu taşımanın haksız bir davranış olduğunu anlaması beklenemez. Kaldı ki, burada kasten işlenmiş bir suç olmadığı gibi, hatasının kaçınılmaz olduğuna da kanaat getirilmelidir. Nitekim Yargıtay içtihatlarına göre, kusurluluk açısından önemli olan, failin *eylemin hukuken kabul edilemez olduğunun* farkında olmasıdır.

Örgüt Üyeliği Unsuru ve Organik Bağ: Örgüt üyeliği, örgütle bir hiyerarşi içinde, organik bir bağ kurulmasını gerektirir. Müslüm ise sadece taksi şoförlüğü yapmıştır. Yolcu taşırken müşterisinin taleplerini yerine getirmek, “*bir örgüte hiyerarşik bağ ile bağlı olma*” anlamına gelmez. Müvekkilim, Diyarbakır’ın kadim geleneklerine göre, yardıma ihtiyaç duyan birini asla geri çevirmezdi. Müslüm’ün yolcu taşıma işi, vatanına sadık bir insanın geçim mücadelesidir ve bir örgüte bağlı olma niyeti yoktur. Diyarbakır kültüründen gelen herkes bilir ki, biri “*açım*” dediğinde doyurulur, “*yolda kaldım*” dediğinde sahip çıkılır.

Makul Şüpheli ve Tutukluluğun Devamına İlişkin Hukuki Esaslar: Anayasa’nın 19. maddesine göre, tutuklama ancak kuvvetli suç şüphesi ve delillerin karartılma ihtimali gibi zorunlu koşullarla mümkündür. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları da tutukluluk için objektif delil ve somut şüpheli gerektirdiğini vurgulamaktadır. Müvekkilime yöneltilen suçlamalar

ise, olaya dışarıdan bakan bir gözlemcinin “*Müslüm bu suçu işlemiş olabilir*” diyecek bir kanaat oluşturmamasını sağlayacak yeterlilikte değildir.

Sonuç: Müvekkilim Müslüm, vatanına, milletine sadakatle bağlıdır. Devletimizin gerekli tedbirleri alması nedeniyle, ekonomik olarak mağdur duruma düşmüş ve taksicilik yaparak ailesine helal rızık sağlamaya çalışmıştır. Bu süreçte abone müşteri bulmuş olması, geçim mücadelesinin doğal bir sonucudur. Tutukluluğunun devamı, hakkaniyet ilkesine aykırı olacak ve ileride beraat ettiğinde, telafisi imkânsız zararlar ortaya çıkacaktır. Müvekkilim, sabit ikâmet sahibidir ve soruşturma süresince tüm samimiyetiyle ifadesini vermiştir. Deliller toplanmış olup delil karartma ihtimali yoktur. Tüm bu sebeplerle, Müslüm’ün tahliyesini talep ediyor, adli kontrol şartlarıyla serbest bırakılması ve nihayetinde beraatine karar verilerek, adaletin tecelli etmesini saygıyla arz ve talep ederim.

Sanık Müdafî Avukatı

Abdurrahim Dede

29.

YIKILMADIK AYAKTAYIZ

Dilekçemi nasıl buldunuz? Eksiği, gediği var mı?
Ofisteki hukukçu arkadaşlar çok beğendi. Diğer sanıkların avukatlarına da göndermiştik, belki bir şey eklerler diye. Onlar da çok beğendiklerini belirttiler.

Bu durumda dilekçemi sunmam lazım.

Besmeleyle...

Hadi inşallah. Tahliye yola çıkmıştır nasipse.

Müslüm'ün ailesine de, kendisine de haber verdim ve onay aldım. Onlardan da dua etmelerini istedim.

Üç gün sonra mahkeme heyeti kararını verdi. Maalesef *“Tahliye talebinin reddine, tutukluluk halinin devamına”* diyordu.

Pes diyecektim, demedim.

El insaf diyecektim, demedim.

Onun yerine, *yıkılmadık ayaktayız*, dedim.

Dedim ve sonra kalemimi çıkarıp, önümdeki kâğıda da yazdım:

Seni Bekliyor

Farkındayım, farkında mısınız?

Yaşama sevinci içirilmiş size.

Onu elde etmek için

Uğraş vermenize gerek yok.

*Bir çiğnemlik et iken bile
Annenizin rahmine tutundunuz.
Yok olmaya, ölüme
Meydan okudunuz.
Bilinciniz yokken üstelik
Bunu yaptığınıza göre
Şimdi insana dönüşmüşken
Pes mi edeceksiniz?
Zorluklar, sıkıntılar, acılar,
Sizin yaşama sevinciniz,
Olgunlaşma seriüveniniz.
Bak, İbrahim'i ateş yakamadı,
Bıçak, İsmail'i kesemedi.
Yusuf, kardeşlerini
Seni bekliyor
Mısır hazinelerinin başında...*

*

Bu seferki cezaevi ziyaretimde ise, ‘**Umut**’u kaçak soktum içeri. Şiirimle beraber...

-Müslüm kardeşim, dedim. Biraz daha Yusuf’un okulunda okuman gerekirmiş. Aldığın eğitim yeterli değilmiş. Göreyim seni. Biraz daha gayret. Biraz daha dikkat, kardeşim. Fırsat bu fırsat. Güzel değerlendire. Diploman takdirlik olsun...

-Vallahi üzülmedim, sevindim ağabey, dedi Müslüm. Karar çok isabetli. Ben zaten bu okuldan mezun olmadan çıkmak istemem buradan...

-Allah Allah dedim.

Şaşkınlığımı görünce şöyle söyledi bana,

-Ağabey, Kur'an okumayı bile neredeyse unutmuşum. Koğuş arkadaşlarım sıfırdan ele aldılar beni. *Tecvidle* bile okumaya başladım. Sohbetleri de efsane. Namazları da cemaatle kılıyoruz, tesbihat yapıyoruz. *Tefekkür* saatimiz var. Soru-cevap saatimiz var. Buradan çıkınca köyüme dönüp cami hocası bile olabilirim sanırsam. Benim için sıkılmayın lütfen. Ben gerçekten her zamankinden daha iyiyim ağabey.

Ben yine de Müslüm'e, ilk duruşmada tahliye olabileceğini, rahat olmasını söyledim.

-Allah ne yapacağını bilir ağabey, dedi. Sen işini yap, ben de dersime koşayım.

Hadi gel de şaşırmayın, gel de hayret etmeyin.

Nitekim Müslüm yanımdan ayrılıp koğuşuna, sınıfına, okuluna giderken bana öyle geldi ki; sanki İbrahim Aleyhisselam'ı, ateşte *selametle* yürürken gördüm.

30.
SAYILI GÜNLER

Sayılı günler çabuk geçermiş.

Hele de meşguliyetiniz varsa; günler, saatler yetmez oluyor. Hapiste olup meşguliyetiniz yoksa, saatler değil, dakikalar saate dönüşüyor. Zaman bir türlü akıyor, bitmiyor.

Hele de geceleri... Uyku tutmaz ki insanı, zaman çabuk geçsin.

Cezaevini yatılı okula çevirenler hariç tabii...

Bir de sonbaharda suç işleyip, kasıtlı olarak hapse girenler var. Evet, yanlış duymadınız. Böyleleri de var gerçekten. Hesap uzmanı olmuşlardır onlar. Hangi suçtan ne kadar ceza alırlar, yatarı ne kadardır, çok iyi bilirler. Kışı cezaevinde geçirecek kadar yatarı olan suçlulardan birini işleyip, soğuklar başlayınca içeri atırlar kendilerini. Yani onlar, sıcak ve güvenli bir yer olan cezaevini, bu amaçla kullanırlar...

Ne dersiniz?

İnsanoğlu işte... Her türlü mevcut...

*

Müslüm'ün duruşma günü geldi çattı.

Duruşma salonunu Müslüm'ün yakınları doldurmuştu.

Sanıkların arasında bulunan ve Müslüm'e kendilerini fark ettirmeye çalışanlar, Müslüm'ü gözleriyle tarıyor, onunla selamlaşıyor, kucaklaşıyorlardı.

İlk duruşma bizimkisiydi. Bekir Hoca bütün gayretlerine rağmen Diyarbakırlı mahkeme başkanının bir tanıdığını bulamamıştı. Yani başkana, tanıdık aracılığıyla ulaşamamıştı.

*

Nasip... Ben yine de çok umutluyum. Beraat bekliyorum. Savcı sözünde durur, beraat talep ederse, Allah'ın izniyle Müslüm bu geceyi evinde geçirir.

Tabii bir de esas karar mercii olan Allah'ın hükmü önemli. Acaba O'na göre, 6 aylık yatılı okul hayatı Müslüm için yeterli mi? Mezun olup diploma alacak duruma geldi mi? Biraz sonra öğreneceğiz bunların cevabını...

Mahkeme heyeti yerlerine geçti. Cumhuriyet savcısı da hâkimlerle aynı düzlemde yerine oturdu. Salonda çıt yok. Kalem memuru sanıkların kimliklerini tespit etti, sanık avukatlarının isimlerini duruşmadan önce kaydetti. Mahkeme başkanı, tek tek sanıklara söz verdi. Her 3 sanık da olanı biteni anlattı. Müslüm'ün hiçbir şekilde, taksicilik yapması dışında, olayla bir alakasının olmadığını beyan ettiler.

Müslüm de samimi bir şekilde ifadesini verdi. Duruşma güzel gidiyordu. Sanık beyanlarından sonra başkan, avukatlara söz verdi. Meslektaşlarım da gayet güzel konuştu.

Ve sıra bana geldi:

“Sayın Başkanım, Sayın Üyeler ve Sayın Cumhuriyet Savcım; müvekkilim Müslüm'ün savunmasında samimi olarak beyan ettiği ve hayat akışına da muvafık düşen va-

kalara aynen katılmaktayız. Sayın Mahkeme, uyuşturucu maddelerle ilgili suçlarda tecrübeli bir heyet olmakla, müvekkilim Müslüm'ün beyanlarının doğruluğuna, masumiyetine kanaat getireceği haklı beklentisi içindeyiz.

Müvekkilim Müslüm uyuşturucu çetesinin bir üyesi olsa, neden gece gündüz geçimini temin etmek için, tabiri caizse 'direksiyon sallamak' zorunda kalsın?

İddiaya göre örgüt üyesi olarak, kısa sürede illegal yoldan çokça para kazanma yolundayken, hele ki illegal yollarla para kazanmaya tevessül edecek olsa, niçin Diyarbakır'daki PKK örgütüne katılmayıp, kendisini ve ailesini kurtarma adına, memleketini bırakıp kaçsın? Ve sonrasında yıllarca hapis cezası almayı göze alsın? Eşini kocasız, çocuklarını babasız bırakacak bir uyuşturucu çetesinin üyesi olmayı göze alsın?

Beş parmağın beşi aynı olmadığı gibi, -ki Sayın Başkanım siz de Diyarbakırlısınız-, neden bir kişi Diyarbakırlı ise, potansiyel olarak suçlu kabul edilsin ki?

Müvekkilim Müslüm'ün de iki evladı vardır. Onlara helal ekmek götürme derdindeyken, niçin uzun yıllar hapse girme ihtimali olan ve nice babaların çocuklarını zehirleterek öldürecek bir uyuşturucu çetesinin üyesi olsun?

Müvekkilim Müslüm, para için adam öldürmeyi mübah görseydi, neden PKK'dan kaçıp bunca yıl tekstil alanında işçilik yapmış, alın teri akıtmış olsun?

İddianameden anlaşılmaktadır ki, iddianame savcısı, salt uyuşturucu örgütü olduğu kurgusu ve '3 kişiyi tamamlama' motivasyonu, müvekkilim hakkında bırakın yeterli delili, elle tutulur kanıt dahi yokken, aleyhte iddianame düzenlemiştir.

Madem müvekkilim Müslüm bu örgütün üyesi, neden ‘tapelerde’ bir kelime olsun konuşması yoktur?

Madem müvekkilim Müslüm bu örgütün üyesi, neden fiziki takipte suç maddesini alışveriş yaparken, taksi bagajına koyarken hiçbir görüntü yoktur?

Madem müvekkilim Müslüm bu örgütün üyesi, niçin bugüne kadar hiçbir gizli soruşturmacının raporlarında, muhbirlerin ihbarlarında, etkin pişmanlıktan yararlananların beyanlarında ismi yer almamıştır?

Kaldı ki, diğer iki sanık da müvekkilim aleyhine herhangi bir beyanda bulunmamış, işlenen suç hakkında müvekkilim Müslüm’ün bilgisiz olduğunu ifade etmiştir.

Müvekkilim Müslüm adına adaletin tecelli edeceğine, sayın heyet tarafından müvekkilimin suçsuz olduğundan beraatine karar verileceğine inancımız tamdır.

Aksi halde üzülerek ifade etmem gerekir ki, bu dava, hukuk tarihine ‘yargılama hatası mağduriyeti’ olarak geçecek ve telafisi hiçbir zaman mümkün olamayacak kul haklarını, sayın heyet yüklenecektir.

Saygıyla arz ve talep ederim, efendim.”

*

Benim konuşmamdan sonra sıra, Cumhuriyet Savcısının esas hakkındaki mütalaasına gelmişti. Bakalım savcı, beraat mı yoksa ceza mı isteyecekti...

Savcı mütalaasını verdi:

1- Her ne kadar sanık Müslüm hakkında örgütlü olarak uyuşturucu madde satmak suçundan kamu davası açılmış ise de, sanığın atılı suçu işlemediği sabit

olduğundan beraatine... Ve başka suçtan tutuklu değilse, salıverilmesine;

2- Diğer sanıkların, birlikte uyuşturucu maddelerden eroin sattıkları sabit olduğundan, fiillerine uygun olanmaddeler gereğince ayrı ayrı cezalandırılmalarına;

3- Sanıklar hakkında, 3 kişi birlikte uyuşturucu madde satmaları sebebiyle TCK'nın 188/5 maddesinin uygulanması istenmiş ise de, sanık Müslüm hakkında beraat kararı verilmesi gerektiğinden, sanıklar hakkında bu maddenin uygulanmasına yer olmadığını; sanıklar hakkında TCK 53. maddesindeki tedbirlerin uygulanmasına, emanete kayıtlı uyuşturucunun TCK 54. maddesi uyarınca müsaderesine, uyuşturucu satışından elde edildiği anlaşılan kadar paranın TCK 55. maddesi gereğince müsaderesine, sanıkların nezarete ve tutuklulukta kaldıkları sürelerin TCK 63. maddesi gereğince mahsubuna ve öngörülen ceza miktarına göre, tutukluluk hallerinin devamına karar verilmesini, kamu adına talep ve mütalaa olunur.

31.

MAHKEME KARARI

Müslüm kardeşimiz de öyle demeliydi, ama demedi. Ve şu konuşmayı yaptı:

-Benim bir diyeceğim var Hâkim Bey, diye başladı sözlerine.

Ve şöyle devam etti:

-Rabbimi şahit tutuyorum ki, benim bu uyuşturucu işiyle yakından uzaktan hiçbir ilgim olmadı. Maddi olarak da taksimetrenin dışında verdiği üç-beş kuruş bahşış dışında bir menfaatim olmamıştır. Örgütle de uyuşturucuyla da işim olmamıştır benim. Buna rağmen 6 aydır hapisteyim, tutukluyum. Avukatımın yaptığı başvurulara rağmen bir türlü de serbest bırakılmadım. Buradan anlıyorum ki ben sizin değil, *kaderin* mahkûmuyum. Bu yüzden sizlere hakkımı helal ediyorum. Biliyorum ki sizin kalpleriniz, Rabbimin kudret elinde. Ve siz onun dediğinin dışında, isterseniz de bir karar veremezsiniz...

Sözlerini şöyle noktaladı Müslüm;

-Hepinize teşekkür ediyorum. Diyeceklerim bu kadar efendim.

Başkan bunun üzerine;

-Karar vermek için duruşmaya 15 dakika ara veriyorum, dedi.

Sonra da hepimizi salonun dışına çıkardı. O arada, sanıklara kelepçeleri tekrar takıldı ve onlar da jandarma eşliğinde dışarı çıkarıldılar.

Jandarmalar, Müslüm için beraat istendiğini duyunca

koridorda anlayış gösterdiler. Müslüm'ün yakınları ve sevdikleriyle kucaklaşmasına izin verdiler.

-Akşama evde görüşürüz, özgürlüğünü kutlarız, dedi yakınları.

Koridorda resmen bayram havası esiyordu. Bana da kahraman muamelesi yapıyorlardı. *Helal olsun, Bravo* gibi sesler uçuşup duruyordu havada. Bekir Hoca, Müslüm'ün eşi ve çocukları, hepsi ayrı ayrı gelip teşekkür ettiler....

Derken mübaşirin sesi duyuldu; heyecanla duruşma salonuna doluştuk tekrar, yerlerimizi aldık. Sanıkların kelepçeleri çıkarıldı. Onlar da yerlerine geçti.

-Karar, dedi Hâkim Bey. Gerekçeli karar bilahare yazılmak üzere, Müslüm'ün örgüt üyeliğinden 6,5 sene mahkûmiyetine; diğer iki sanığın ise ayrı ayrı 25 sene mahkûmiyetine...

32. ŞOK

Sessizlik, sessizlik.
Dayanamadım...

-Ama olmaz ki Hâkim Bey, dedim.

-Haklısın Avukat Bey, dedi Hâkim. Ben de biliyorum olmaz. Ama müvekkiliniz Müslüm söyledi. Emir büyük yerden. Bizim yapabileceğimiz bir şey yok!

Jandarmalar, artık sanıktan mahkûma dönüşen müvekkillerimize kelepçelerini takıp götürürken, salondan ağlama ve feryat sesleri duyuldu. Çocukların *baba, baba*, sesleri yürekleri yaktı.

Beynim allak bullaktı. Tamamen durmuş gibiydi zihnim... Nasıl olurdu bu? Olacak iş miydi?

Yine dayanamadım. Ofise dönmedim... Duruşma salonunda kalıp başkalarının davalarını izledim. Duruşmalar bitince de başkanın odasına gittim.

-Kusura bakmayın başkanım, dedim. Masum bir adam 6,5 yıl hapis yatırmayı vicdanınız nasıl kaldıracak? Ne olur, merakımı giderin. Yoksa adalete olan inancım bitecek.

Oturttu beni, çay ısmarladı önce... Sonra da şöyle başladı söze;

-Avukat Bey, ben 40 yıllık hâkimim. Meslek hayatımda bu uyuşturucu davalarından çok gördüm. Belki bine yakın davaya bakmışımdır bu konuda.

Şunu bilin ki, üçlü çete kurulmadan bu iş yapılamaz. Yani taksici Müslüm'ün işin içinde olmaması mümkün değil. Bu husus, tecrübemle sabit... Bu yüzden bilakis mahkûmiyet verdiğim için vicdanım rahat. Senin de rahat olsun. Unutma, ben de Diyarbakırlıyım. Bu işlerin nasıl yürüdüğünü çok iyi bilirim, dedi.

Başkanın söylediklerinden ikna olmadım. Lakin aklıma şüphe düşmedi de değil.

Gerçekten de, bizim Müslüm, hepimizi kandırmış olabilir miydi?

Ertesi günü zor bekledim... Ver elini Silivri...

Bu sefer ne Selda Bağcan ne de Yunus Emre'yi dinledim yolda. Sadece klasik müzik açtım...

*

Müslüm karşımdaydı. Üzgün görünmüyordu.

Hâkimle görüşmemi aktardım ona. Gülümsedi.

-Allah şahidimdir ki benim örgütle de uyuşturucuyla da hiçbir alakam yok. Ben yüzde yüz masumum. Ama Avukat Bey, buna rağmen, mahkeme kararı doğru ve yerinde.

-Benimle oynama, dalga geçme Müslüm, dedim. Hem merak etme, Allah'ın izniyle temyizde bozulur bu karar!

-Ağabey, sen yine üzerine düşeni yap tabii. Temyiz et, bozdurmaya çalış. Ama bana göre bozduramayacaksın. Benim bu okuldan mezun olmam için 4,5 yılı tamamlamam lazım.

-Ağzındaki baklayı çıkaracak mısın Müslüm sen, dedim.

-Söyleyeceğim ama aramızda kalacak. Söz mü?

-Söz, dedim.

-Duruşmada da söyledim, dedi. Ben kader mahkûmuyum. Beni buraya gönderen, mahkûm eden Rabbim'dir. Evet, bu suçtan masumum. Lakin 10 yıl önce bir halt karıştırmıştım, bir suç işlemiştim ve yakalanmadım. İşlediğim o haltın cezasını çektiyor şimdi Rabbim bana. Üstelik de beni ıslah ederek yapıyor bunu. Kusura bakma ağabey, gitmem lazım. Ders vaktim, müzakere saatim geldi. Tekrar söylüyorum, benim bu karardan hiçbir şikâyetim yok. Aksine, karardan çok razıyım.

*

Müslüm'ün razı olmasına bakmadım tabii. Kararı temyiz ettim. Çok güzel bir temyiz dilekçesi hazırladım. Delilsiz olarak, hâkimlerin tahmin ve varsayımlarıyla, *mahkûmiyet kararı* verilemeyeceğini, bu yüzden mutlaka kararın bozulması gerektiğini belirttim.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı da beni haklı buldu, destekledi ve *kararın bozulması* yönünde görüş bildirdi.

Karar kesin bozulurdu.

Müslüm *Onanacak*, demişti. Ve karar onandı.

Müslüm de tam 4,5 yıl sonra, diplomasını alarak tahliye oldu.

33.

SIRA SİZDE

Bu bölüm boş.

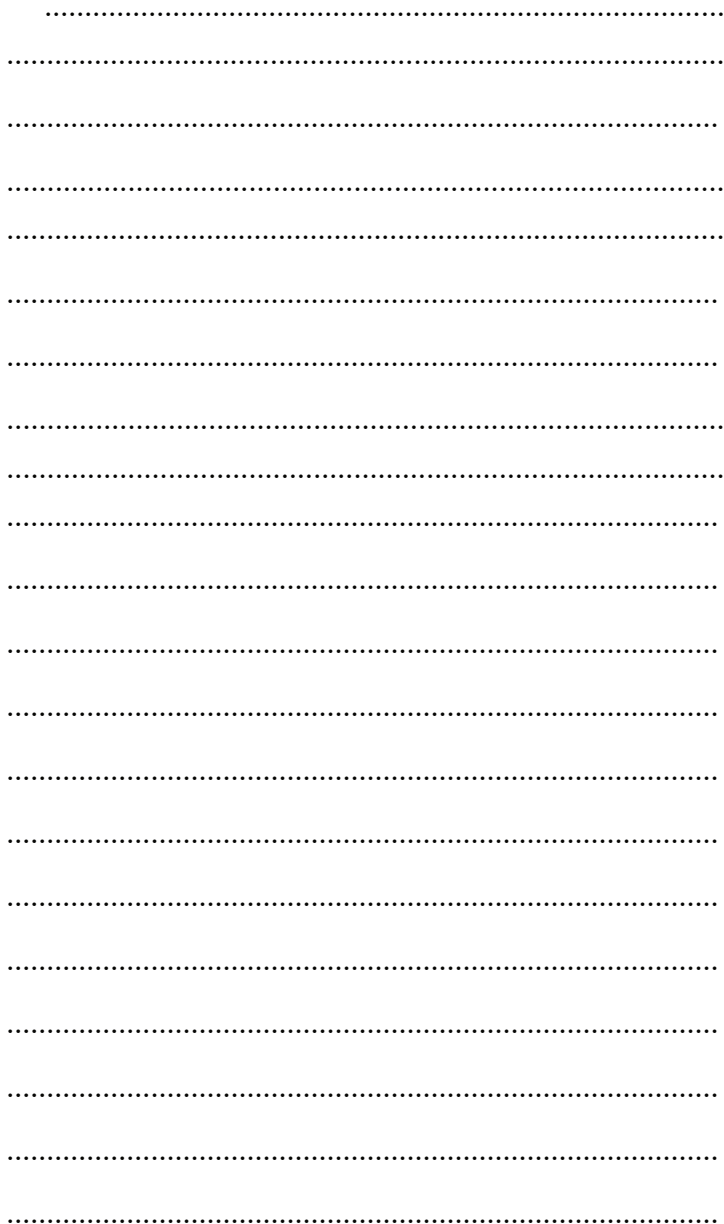
Çünkü bu bölümü sizler yazacaksınız...

[illegible]

[illegible]

[illegible]

This image shows a full page of primary-ruled paper. It features multiple horizontal rows, each defined by two parallel dashed lines. The rows are evenly spaced and extend across the entire width of the page, providing a guide for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]

This image shows a full page of primary-ruled paper. It features multiple horizontal rows, each defined by two parallel dashed lines. The rows are evenly spaced and extend across the entire width of the page, providing a guide for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the paper.

RİSALE-İ NUR'DA İSPAT EDİLMİŞTİR Kİ;

Bazen zulüm içinde adalet tecelli eder.

Yani insan, bir sebeple, bir haksızlığa ya da bir zulme
maruz kalabilir.

Başına bir felaket gelir,
hapse mahkûm olur, zindana konur.

Bu sebep, ***haksızdır***;

Bu hüküm, bir ***zulümdür***.

Fakat bu vaka, ***adaletin tecellisine*** bir vesile olabilir.

Kader-i İlahi, başka bir sebepten dolayı cezaya veya
mahkûmiyete layık olan bir kimseyi, bu defa,

bir ***zalim*** eliyle cezaya çarptırır veya felakete sürükler.

Bu, 'Adalet-i İlâhî'nin bir nevi tecellisidir.

(Emirdağ Lâhikası)

Hukuk zanla iş yapar mı? Adalet terazisi her zaman **doğru** mu işler? **Şüpheden sanık yararlanır**, kuralı geçerli midir her davada? **Silivri soğuktur şimdi**, sözü neden bu kadar sık söylenir? Zulmün içinde **adalet** olabilir mi gerçekten?

Hayatı anlamak için doğru sorular sormayı ilke edinmiş bir avukat, örgüt üyeliğinden yargılanan müvekkilini savunmak için Silivri yollarını arşınlarken, sorularına yenilerini ekleme fırsatı bulur: İnsanın başına gelen kötülükler, kendi elleriyle işlediklerinin sonucu mudur her zaman? Kurunun yanında yaş da yanar mı bazen? Kader Mahkûmu kime denir? Yaratıcı tarafından **akletmek** ile görevlendirilmiş insan; suç ve ceza, doğru ve yanlış, iyi ve kötü, güzel ve çirkin gibi zıtlıklar olmasa, kavrayabilir mi bu dünyayı?

Elinizdeki kitap, masumiyetine inandığı müvekkilini cezaevinden çıkarmak için, Sanık Müdafî Avukatı olarak hazırlandığı dava esnasında; hayatı, insanları, ilişkileri ve içinde yer aldığı hukuk sistemini yeniden sorgulamak zorunda kalan, Avukat -Yazar **Abdurrahim Dede** tarafından kaleme alındı...

Yaşanmış gerçekleri samimi bir dille anlatan ve sizi, başta suç ve ceza olmak üzere pek çok kavrama yeniden bakmaya davet eden bu sarsıcı kitabı okuduktan sonra, asla aynı insan olmayacaksınız!

*"Bazen zulüm içinde **adalet** tecelli eder. Yani insan, bir sebeple, bir haksızlığa ya da bir zulme maruz kalabilir. Başına bir felaket gelir, hapse mahkûm olur, zindana konur. Bu sebep, **haksızdır**; bu hüküm, bir zulümdür belki. Fakat bu vaka, **adaletin tecellisine** bir vesile olabilir".*